

ROČNÍK 17

14. září 2007

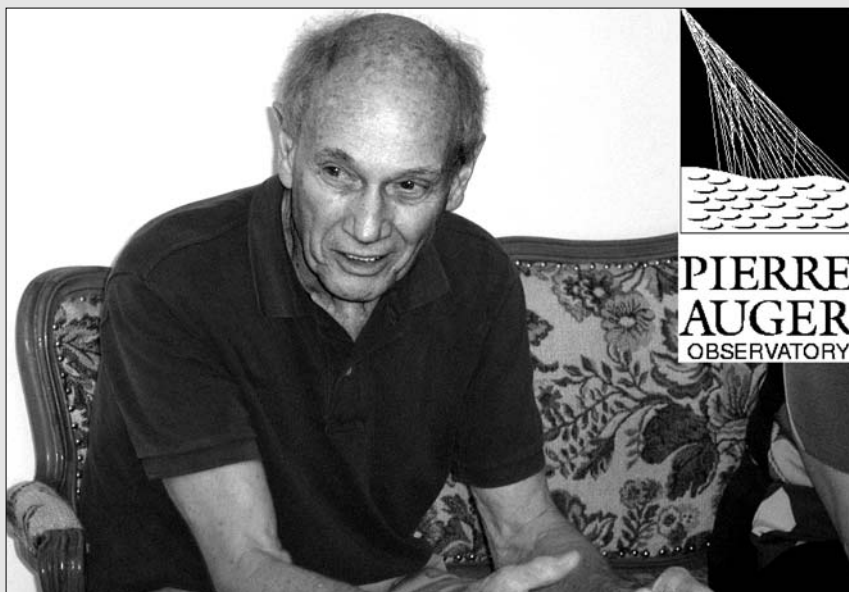
V ČÍSLE:

Rektor UP rozhodl nejmenovat Mgr. I. Benedu děkanem Právnické fakulty UP
 • Univerzita podpoří záměr propagující vojenskou historii města • Rozhovor s prof. J. Jařabem • Univerzitní léto • Ohlédnutí za Olomouckými hematologickými dny

Nositel Nobelovy ceny prof. J. W. Cronin má k Univerzitě Palackého velmi blízko. Především proto, že její vědci spolupracují na mezinárodním projektu, jehož je – spolu s neméně významným fyzikem A. Watsonem – duchovním otcem a jehož cílem je opět o něco „poodhalit roušku tajemství vzniku vesmíru“.

(Více informací níže.)

Text a foto -map- ▶

SLOVO MÁ REKTOR UP

Vážené kolegyně, vážení kolegové, milé studentky a studenti,

dovolte, abych vás pozdravil na počátku nového akademického roku. Doufám, že jste o prázdninách a dovolených načerpali nové síly a upevnili své zdraví. Rád bych vám také popřál mnoho úspěchů ve studiu, ve vědecké a v pedagogické práci. Zároveň chci poblahopřát nově přijatým studentům k tomu, že budou mít příležitost proniknout do tajů zvolených oborů a užívat si radosti a strasti studentského života právě na naší univerzitě.

Pro naše nové studenty připravili jejich starší kolegové průvodce po prvních krocích na fakultách a v Olomouci, věřím, že bude pro vás dobrým pomocníkem. Doufám, že jste si správně vybrali studijní obory a že vyučující budou dobrými průvodci na cestě za jejich hlubším poznáním. Rád bych upozornil i na možnost absolvování části studia v zahraničí, kterou mnohé fakulty nabízejí. V průběhu prázdnin byla také modernizována část vysokoškolských kolejí, prakticky všechny jsou vybaveny možností připojení na internet.

Univerzita má v současné době asi 20 000 studentů, prostorové i personální možnosti univerzitních pracovišť jsou prakticky vyčerpány. Proto došlo v akademickém vedení UP k dohodě stabilizovat zejména počet studentů prezenčního studia na současné úrovni, přejít od extenzivního rozvoje univerzity k intenzifikaci, a to jak ve výuce, tak ve vědecké a výzkumné práci. Je to

Dokončení na str. 12

Prof. J. W. Cronin diskutoval s olomouckými vědci, možná přijede i za studenty

■ Sdružení vědeckých institucí sedmnácti států světa, mezi nimiž má své zastoupení i Univerzita Palackého reprezentovaná Společnou laboratoří optiky UP a Fyzikálním ústavem AV ČR, buduje od roku 1999 v Argentíně obří observatoř pro výzkum částic kosmického záření s extrémní energií. S myšlenkou postavit tuto mezinárodní vědeckou pozorovatelnu přišli dva světově významní fyzikové, J. W. Cronin a A. Watson. Prof. J. W. Cronin, který je od roku 1980 nositelem Nobelovy ceny za fyziku, navštívil v rámci svého pobytu v ČR 27. 8. Univerzitu Palackého. Svou přítomností na olomoucké akademické půdě tak vyjádřil uznání místním odborníkům, které vyhledal v laboratořích a dílnách Společné laboratoře optiky PŘF UP a FZÚ AV ČR. V závěru své olomoucké návštěvy se setkal s rektorem UP

Poprosili jsme prof. Cronina, aby přijel do Olomouce znovu. Rádi bychom, aby jej trochu blíže poznali také naši studenti. Třeba se nechají inspirovat. Prof. Cronin považuje fyziku za nejšťastnější lidi na světě... Je úžasné bavit se s člověkem, který dosáhl tak vynikajících výsledků a neustále působí naprosto skromně, mladě a s neutuchající pozorností se zajímá o všechno kolem, komentoval pro Žurnál UP atmosféru významné srpnové události prof. T. Opatrný, proděkan pro vědecké a výzkumné záležitosti PŘF UP.

Cílem observatoře Pierra Augera je zkoumat částice kosmického záření o velmi vysokých energiích. Ty k nám z vesmíru přicházejí neustále. Jejich povaha a původ – jistojistě však mimo naši Galaxii – jsou pro nás stále velkou záhadou. Z jakých astronomických objektů tyto částice přilétají? Kde ve Vesmíru tyto částice vznikají a jaké procesy jsou zdrojem jejich energie? Právě tyto otázky představují jeden z největších, dosud nevyřešených problémů současné fyziky. Jednu jistotu ale vědci již dlouhodobě mají – původní vysokoenergetické částice se při střetu s molekulami zemské atmosféry štěpí na množství sekundárních částic, které vytvářejí spršku částic šířící se dále atmosférou ve směru primární iniciační částice. Sprška vzniklá na základě průchodu částice s velmi vysokou energií při dopadu na zemský povrch pak pokrývá až desítky km². Energie primární částice je až stamilionkrát vyšší, než jakých je dosahováno v nejvýkonnějším

pozemském urychlovači částic (Fermilab, USA). Vědci dnes umějí atmosférickou spršku zpětně rekonstruovat a dokáží vypočítat, co ji způsobilo. A to je velmi podstatné. Zajímá je totiž především ta částice o extrémně vysoké energii, která zasahuje horní vrstvy zemské atmosféry.

Jedno z plošně nejrozsáhlejších vědeckých zařízení na světě, observatoř P. Augera, se nachází v argentinské pampě pod Andami, ve výšce 1 450 metrů nad mořem, na ploše 3 000 km². Náklady na její vybudování se pohybují v řádu 50 milionů dolarů a její dokončení je naplánováno na konec tohoto roku. Observatoř používá povrchové Čerenkovské a atmosférické fluores-

Dokončení na str. 5

Rektor UP si Vás dovoluje
 pozvat na

slavnostní akty

promoce absolventů

doktorského studijního programu

Lékařské fakulty, Filozofické fakulty, Přírodovědecké fakulty, Pedagogické fakulty, Fakulty tělesné kultury;

předání jmenovacích dekretů docentům,

kteří se habilitovali na Lékařské fakultě,
 Filozofické fakultě a Pedagogické fakultě.

**Zasedání se uskuteční v aule Právnické fakulty UP
 dne 21. 9. 2007 ve 13 hodin.**

INFORMACE, OZNÁMENÍ, POZVÁNKY

Rektor Univerzity Palackého
vás zve

na slavnostní otevření
prvního vzdělávacího centra zaměřeného
na výuku čínštiny a čínské kultury v ČR,

Konfuciové akademie,
které se uskuteční ve středu **26. 9. 2007**
ve **12.30 hodin**

na **návvoři Rektorátu UP**
(Křížkovského 8, Olomouc).

Katedry filozofie, bohemistiky
a psychologie FF UP pořádají
ve dnech **28.–30. 9. 2007**

v prostorách Uměleckého centra UP třetí ročník
česko-slovenské interdisciplinární konference
„**Kognice 2007**“

V návaznosti na předchozí ročník
konference je i letos kladen důraz na intenzivní
diskuse nad současnými problémy či možnostmi
věd o myslí.

Úvodní přednášky proslaví **prof. J. Peregrin, CSc.,
prof. J. Kelemen, DrSc., MUDr. F. Koukolík, DrSc.**
Více informací viz <http://www.crabtree.cz/kognice>.

Katedra germanistiky FF UP pořádá ve spolupráci
s Rakouskou společností pro germanistiku
ve dnech **20.–23. 9.** v prostorách
Uměleckého centra UP

Kongres OGG
(Österreichische Gesellschaft
für Germanistik):

Kanon.

Kongres zároveň zahájí velký festival
„Rakouský kulturní podzim v Olomouci“.
Program viz www.germanistika.cz.

Editorial

Vážení čtenáři,

vítáme vás i v tomto akademickém roce na stránkách
Žurnálu UP a věříme, že i v nadcházejícím období si
k vám se svými informacemi a tématy najde cestu.
Tak jako v minulých letech i letos doufáme, že se zas
o něco rozšíří řady případných spolupracovníků re-
dakce; bez vašich textů, podnětů a kritických postřehů
se redakce univerzitního týdeníku neobejde, a proto
znovu uvádíme základní informace o Žurnálu UP:

- Žurnál UP nabízí prostor pro příspěvky zaměstnanců a studentů UP; redakce proto vítá informace, náměty, diskusní témata, kritické postřehy a dotazy ze všech oblastí univerzitního života včetně připomínek k obsahové náplni univerzitního týdeníku;
- s výjimkou zkouškového období, ve kterém Žurnál UP vychází ve čtrnáctidenním intervalu, je uzávěrka čísla každý týden vždy v pondělí do cca 14 hod.; příspěvky s optimálním počtem do 50 řádků je možno dodávat na disketách nebo prostřednictvím faxu či e-mailu (vzhledem k omezenému počtu stran si redakce vyhrazuje právo příspěvky krátiť);
- pokud se k vám Žurnál UP nedostává, nebo se jeho jednotlivá vydání objevují na vašem pracovišti (katedře, ústavu) nepravděelně či opožděně, upozorněte na distribuční nedostatky svou fakultu či univerzitní zařízení, neboť ty distribuci univerzitního týdeníku zajišťují na svých pracovištích samy; Žurnál UP je vkládán do schránky jednotlivých fakult na Rektorátu UP vždy v pátek dopoledne a od té chvíle tam čeká na odvoz; ve stejný den ráno bývá již zpravidla k dispozici i ve své internetové podobě (www.zurnal.upol.cz), na internetu naleznete také verzi ve formátu PDF.

Využijte e-mailu, pište na adresu redakce Žurnálu UP
nebo nás přijďte navštívit osobně na Křížkovského 8!

Žurnál je zde pro Vás – buďte i Vy pro něj!

Na spolupráci se těší redakce Žurnálu UP

• UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI •

Rektor UP rozhodl nejmenovat Mgr. I. Benedu děkanem Právnické fakulty UP

■ Po zvážení všech okolností a po opakovaném jednání s kandidátem na děkana Právnické fakulty UP Mgr. I. Benedou se rektor UP prof. L. Dvořák v závěru srpna rozhodl zamítnout návrh Akademického senátu PF UP ze dne 22. 6. 2007 a nejmenovat Mgr. I. Benedu děkanem PF UP. Ve svém rozhodnutí ze dne 31. 8. svůj krok podrobně zdůvodnil a požádal Akademický senát PF UP o nový návrh na děkana pro funkční období 2007–2011.

K důvodům tohoto rozhodnutí patří podle rektora UP zejména dosavadní zkušenosti a výsledky akademické činnosti Mgr. I. Benedy, které považuje za nedostačující pro výkon funkce děkana fakulty, zvláště s ohledem na situaci, ve které se v současné době nachází sama Právnická fakulta: *V nastávajícím období stojí před fakultou dva základní úkoly: získání akreditace doktorského studijního programu Teoretické právní vědy a habilitace alespoň několika kmenových pracovníků fakulty. Právě v takové době nemůže fakultu úspěšně vést a reprezentovat pracovník, který sám nejenže není habilitován, ale nemá dosud ukončeno ani doktorské studium a jeho vědecká aktivita je minimální.*

Mezi důvody rektorova rozhodnutí patří i okolnosti průběhu voleb: *Mgr. I. Beneda se jako člen Akademického senátu PF UP zúčastnil nejen celé přípravy a organizace voleb (a to i poté, kdy vyjádřil souhlas se svou kandidaturou), ale dokonce se účastnil i samotné tajné volby. Skutečností je o to významnější, že kandidát byl zvolen většinou jediného hlasu. Sama účast kandidáta na volbě, nezpůsobuje-li přímo její nezákonnost, zpochybňuje její legitimitu a je porušením tradičních principů akademického života. Jde přitom nejenom o nestrannost rozhodování jako jeden ze základních atributů spravedlivého procesu, ale též o zachování rovnosti šancí k přístupu k veřejné funkci. Byl-li pouze jeden ze dvou kandidátů současně členem rozhodujícího orgánu, měl výhodnější postavení než kandidát druhý. Nejen na Univerzitě Palackého je zvyklost, že se např. člen vědecké rady fakulty či univerzity nepodílí na rozhodování v rámci vlastního habilitačního řízení nebo řízení ke jmenování profesorem, a to aniž by to bylo vždy stanoveno v jednacích řádech těchto akademických orgánů.*

Dále rektor ve svém rozhodnutí poukazuje na nezbytnost zajištění většinové podpory budoucího děkana ze strany akademického senátu fakulty také z hlediska jejího praktického řízení: *Děkan se při řadě zásadních rozhodnutí musí opírat o podporu akademického senátu své fakulty (resp. většiny v tomto senátu). Neměl-li by tuto podporu již na samém počátku svého funkčního období (neboť jmenováním děkanem by pro neslučitelnost funkcí jeho senátorský mandát zanikl), je zde další významné riziko nestability situace na fakultě.*

Rektor UP se vyjádřil rovněž k otázce možnosti rektora nejmenovat navrženého kandidáta na děkana: *Rektor je návrhem akademického senátu vázán v tom smyslu, že nemůže jmenovat děkanem někoho jiného, než kdo mu byl navržen. Na druhé straně není dána povinnost rektora jmenovat kohokoliv, kdo navržen byl. To je zřejmé nejen ze samotného textu zákona, ale též například z odlišnosti současné dikce zákona o vysokých školách od právní úpravy předchozí (§ 10 odst. 2 písm. b) zákona č. 172/1990 Sb.: akademický senát fakulty „volí děkana z profesorů a docentů fakulty a odvolává jej z funkce“. Odpovídá zvyklostem a kultuře svobodného a demokratického akademického prostředí veřejných vysokých škol, aby rektor univerzity výsledek volby kandidáta na děkana respektoval. Je však nejen v pravomoci, ale dokonce povinností rektora takovému návrhu nevyhovět, má-li za to, že je takový návrh v zásadním rozporu se zájmy příslušné fakulty, případně i celé univerzity. (Plně zně-*

ní rozhodnutí rektora UP je k dispozici na http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/Do_aktualiti/Rozhodnuti_rektora-Mgr_Beneda.pdf.)

Jak vyplynulo z informací z denního tisku, hodlá Mgr. I. Beneda reagovat na toto rozhodnutí podáním správní žaloby. Jeho reakci vzal rektor UP na vědomí a nadále odkázal na odůvodnění, které uvedl ve svém rozhodnutí. K nim poskytl Mgr. I. Beneda Žurnálu UP následující vyjádření: *Právní stránku věci, dovolíte-li, ponechám bez komentáře, neboť bude předmětem rozhodování správního soudu. Vyjádřím proto spíše jen své lidské pocity. Jak jsem již uvedl v regionálních médiích, jsem rozhodnutím překvapen. Rektorovi jsem totiž na jeho písemnou výzvu ze dne 26. 6. tohoto roku již dříve předložil seznam osob navrhovaných mnou na místa proděkanů a členů Vědecké rady Právnické fakulty. V této souvislosti souhlasili se svojí nominací např. přední odborník v oblasti obchodního práva a mezinárodních arbitráží prof. Dědič, ústavní soudce a bývalý předseda České advokátní komory JUDr. Balík, vysokoškolský pedagog a bývalý místopředseda vlády pro vědu, výzkum a lidské zdroje doc. Havel, renomovaný soudní znalec v oblasti práva informačních technologií prof. Smejkal či odborník na mezinárodní právo veřejné doc. Ondřej. Rektor vzal jména těchto a dalších osob na vědomí, neuplatnil k nim žádné výhrady. Mrzí mne proto, že tento tým uznávaných autorit z řad široké akademické obce, advokacie, justice a veřejné správy nebude ke škodě olomoucké Právnické fakulty ustaven.*

Neroučím tak dost dobře rektorovým výhradám co do absence svých manažerských schopností či nedostatku respektu, jehož bych měl mezi odbornou právníkou veřejnosti požívat. Nesvědčí snad složení Vědecké rady v tak krátkém čase a z takových osobností přece jen spíše o opaku...?

K otázce svého dalšího postupu v této věci sdělil Mgr. I. Beneda, že kromě podání správní žaloby nechystá žádné další kroky. *Správní žalobu vypracuje a podá pražská advokátní kancelář, která se specializuje na správní právo. Pokud jde o mne, budu se nyní plně věnovat své pedagogické a vědecké činnosti, neboť začíná zimní semestr, doplnil Mgr. I. Beneda.*

Jak nyní bude postupovat Akademický senát PF UP, objasnil jeho předseda JUDr. J. Sovinský, Ph.D.: *V pondělí (3. 9.) mi byla předložena žádost o svolání mimořádného zasedání Akademického senátu PF UP. Na základě této žádosti se zasedání bude v brzké době konat a bude se zabývat reakcí na rozhodnutí rektora UP, jímž nejmenoval do funkce děkana řádně a legitimně navrženého Mgr. Mgr. Bc. Iva Benedu. Nemohu předjímat, jakým způsobem se AS PF UP k dané záležitosti postaví, ale jak jsem již uvedl v tisku, navrhu AS PF UP, aby vzhledem k již vyjádřenému záměru kolegy Benedy bránit se proti výše uvedenému rozhodnutí správní žalobou nebyly konány na PF UP další děkanské volby až do pravomocného rozhodnutí soudu.*

K rozhodnutí rektora poskytl předseda AS PF Žurnálu dále následující stanovisko: *Toto rozhodnutí je dle mého názoru nezákonné, vnitřně rozporné, účelově a diskriminačně odůvodněné. Argumenty použité v textu odůvodnění rozhodnutí nejsou založeny na právním základě. Zákon ani vnitřní předpis nestanoví žádné další podmínky pro jmenování osoby do funkce děkana, které ve svém rozhodnutí uvádí rektor UP. Uvedené rozhodnutí je nebezpečným precedenem, nerespektujícím práva Akademického senátu PF UP jako samosprávného zastupitelského orgánu fakulty. Věc má navíc širší rozměr. Nejde totiž jen o práva*

Dokončení na str. 3

V rotundě Právnické fakulty UP se **17. 9. v 17. hod.** uskuteční
mimořádné zasedání Akademického senátu Právnické fakulty UP.
Zváni jsou všichni členové akademické obce PF UP.

Univerzita podpoří záměr propagující vojenskou historii města

■ Korunní pevnůstka, areál nacházející se v bezprostřední blízkosti historického jádra města, připomíná významnou vojenskou historii Olomouce, zároveň je však také místem, které Olomouc dlouhodobě hyzdí. Občanské sdružení Muzeum Olomoucké pevnosti (MOP) přišlo před časem se záměrem, který slibuje, že by tomu tak nemuselo být. Projekt rekonstrukce a revitalizace uvedeného areálu podpořila také Univerzita Palackého. *Areál univerzity mají k pevnůstce blízko. V bezprostředním sousedství jsou vysokoškolské koleje, Právnická fakulta, na tř. 17. listopadu se staví nový komplex Přírodovědecké fakulty. Kromě nabídky spolupráce s Katedrou historie FF UP, která se mj. věnuje i vojenským a hospodářským dějinám 19. a 20. století, to budou právě studenti, kteří se budou také moci vyjadřovat ke smělým plánům oživení pevnůstky. Očekáváme zajímavé názory, podněty, sdělil při prezentaci záměru za olomouckou univerzitu PhDr. T. Hrbek.*

Památkově chráněný komplex mezi Bezručovy sady a Rozáriem léta pustl. Do roku 2000 patřil armádě, ta ji bezplatně převedla městu, které ji v roce 2001 pronajalo soukro-

mému nájemci. Uvedené občanské sdružení v současné době usiluje o jeho bezplatné užívání, na něž by měl navázat bezplatný převod. Jedině tak je totiž možné usilovat o finance jak z evropských fondů, státního rozpočtu, tak ze soukromých zdrojů. *Zrekonstruovat bychom chtěli nejen samotnou pevnůstku, ale i přiléhající cihelné hradby, někdejší vodní příkop na její vnější straně a hliněný val na vnitřní straně. Areál bychom rádi propojili s Rozáriem, Botanickou zahradou a Bezručovými sady a vytvořili tak komplex, jenž by propagoval vojenskou historii města, která je neprávem opomíjena, řekla Mgr. M. Záleská, předsedkyně Správní rady MOP. Přitom právě vojenská historie má pro Olomouc jeden ze zásadních a nezastupitelných významů. Korunní pevnůstka je poslední zbytek bastionové olomoucké pevnosti. Právě touto částí se do města vstupovalo, dodal J. Kadlec, předseda sekce Historická Olomouc při Vlastivědném muzeu v Olomouci.*

Zdaří-li se vše tak, jak záměr sdružení popisuje, mohl by se uvedený areál brzy stát místem propojujícím atraktivitu s poznáním, určeným široké veřejnosti.

M. Hronová

Výstava k výročí Jana Patočky

■ Letos na jaře si filozofická veřejnost nejen u nás, ale v celém světě připomněla 100. výročí narození a 30. výročí úmrtí našeho nejvýznamnějšího filozofa Jana Patočky (1. 6. 1907 v Turnově – 17. 3. 1977 v Praze). Největší vzpomínkovou akcí byl velký mezinárodní kongres konaný v dubnu v Praze. Jeho součástí byla i malá putovní výstava připomínající Patočkův život a jeho dílo. Poté, co měli možnost zhlédnout výstavu občané Turnova, jsou obrazové panely vystaveny v předšálí posluchárny č. 224 v budově Filozofické fakulty UP na Křížkovského č. 12. *Katedra filozofie, která výstavu spolupořádá, srdečně zve kolegy z ostatních kateder, studenty i další zájemce k prohlídce. Výstava potrvá do 10. října.*

-kf-, foto -tj-

ČKR znepokojena návrhem státního rozpočtu

■ Vysoká škola finanční a správní, o. p. s., v Praze hostila 6. 9. 92. zasedání Pléna České konference rektorů, které přijalo následující usnesení:

1. ČKR vyjadřuje znepokojení nad návrhem státního rozpočtu v kapitole Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a upozorňuje, že pro oblast financování vysokých škol je dosavadní návrh v příkrém rozporu s deklarovanými prioritami vlády ČR.

2. ČKR pověřuje čtyři členy předsednictva (prof. J. Hron, DrSc., rektor ČZU, prof. P. Fiala, Ph.D., rektor MU, prof. V. Hampl, DrSc., rektor UK, prof. V. Havlíček, CSc., rektor ČVUT) dalším jednáním s ministryni školství, mládeže a tělovýchovy a s předsedou vlády ČR s cílem zajistit odpovídající provozní a investiční financování veřejných vysokých škol v roce 2008.

3. ČKR konstatuje, že současný stav přípravy operačních programů Vzdělávání pro konkurenceschopnost a Výzkum a vývoj pro inovace je katastrofální. Hrozí vážné nebezpečí, že ČR nebude schopna vyčer-

pat prostředky alokované Evropskou unií pro rozvoj infrastruktury výzkumu a vývoje a pro vzdělávání. ČKR požaduje, aby byly neprodleně definovány řídicí struktury a stanoven závazný harmonogram implementace výše uvedených operačních programů. Definované řídicí struktury by měly neprodleně zahájit systematickou komunikaci s předkladateli projektů.

4. ČKR upozorňuje na to, že zásadní změny implementačních procesů uvedených operačních programů realizované v posledním týdnu způsobí další výrazné zpoždění. ČKR nesouhlasí s nesystémovým postupem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, který nebyl s reprezentací vysokých škol projednán.

-red-

Prof. K. Šipr novým členem Papežské akademie Pro život

■ Na začátku srpna jmenoval papež Benedikt XVI. nové řádné členy Papežské akademie Pro život (Pro Vítu), mezi nimi i jednoho Čecha – prof. K. Šipra, který přednáší bioetiku na Cyrilometodějské teologické fakultě UP a podílí se na výuce praktického lékařství na Lékařské fakultě UP. Dalšími novými členy jsou mons. F. N. Ch. Garib, profesor teologické antropologie a bioetiky na Papežské katolické univerzitě v Santiagu de Chile, a prof. W. F. Sullivan, předseda Mezinárodní asociace katolických bioetiků a přednášející na lékařské fakultě v Torontu.

Papežskou akademii pro život založil v roce 1994 papež Jan Pavel II. Její aktivity jsou zaměřeny na různé oblasti bioetiky a má podle statutu 70 řádných členů z různých zemí světa.

(K tématu bioetiky jako akademické disciplíny se vrátíme v některém z příštích čísel Žurnálu UP)

-red-

Rektor UP rozhodl...

Dokončení ze str. 2

AS PF UP, ale i akademických senátů dalších fakult v celé ČR.

Mgr. I. Beneda byl zvolen kandidátem na děkana Akademickým senátem PF UP v tajné volbě 21. 6. tohoto roku, a to většinou osmi proti sedmi hlasům, které obdržela druhá kandidátka, prof. M. Hrušáková, CSc. Jako člen fakultního senátu hlasoval také Mgr. I. Beneda.

Připomínáme, že svá stanoviska k aktuální situaci na Právnické fakultě UP mohou prostřednictvím Žurnálu UP vyjádřit i další členové akademické a univerzitní obce.

Připravila -mav-

EURES, Eurocentrum Olomouc a Europe Direct si Vás dovolují pozvat na

Dny mobility Olomouc 2007.

Datum konání: 26. 9. od 10 hod.

Místo: Ústřední knihovna UP – Zbrojnice
(Biskupské nám. 1).

Z programu: *Prezentace možnosti mobility pro studenty SŠ, VOŠ a VŠ (Galerie Zbrojnice); Práce v zemích EU/EHP; Informační zdroje a mobilita studentů; Au-pair v Evropě; Euro-pass – evropský souborný doklad o vzdělávání a pracovních zkušenostech; Do Evropy s Evropskou dobrovolnou službou; Program Erasmus; Stánky partnerů na nádvoří Zbrojnice; Informace, soutěže, kvíz, občerstvení.*

Registrace na dopolední program do 21. 9.: europedirect@mmol.cz nebo tel. 585 513 391.

Rektor UP vyhlašuje Cenu rektora pro nejlepší sportovce z řad studentů UP pro rok 2007.

Cena rektora se uděluje jednotlivcům za nejlepší sportovní výsledky, kterých dosáhli v akademickém roce 2006/2007.

Návrhy na ocenění mohou podávat všichni členové akademické obce UP v Olomouci.

Ocenění obdrží finanční odměnu ve výši 3 500 Kč formou mimořádného stipendia z centrálních prostředků UP.

Návrhy se předkládají do 30. 9. 2007 na úsek pro rektorky pro záležitosti vědy a výzkumu.

Komise jmenovaná rektorem UP předložené návrhy posoudí a navrhne studenty k ocenění.

Rektor UP vyhlašuje soutěž o

Cenu rektora UP za nejlepší vědeckou nebo uměleckou práci studentů bakalářských a magisterských studijních programů v roce 2007

a) vydanou tiskem; b) předloženou jako rukopis či umělecké dílo.

Cena rektora UP se uděluje za práce v oboru: a) biomedicínských věd; b) matematiky; c) fyziky; d) chemie; e) biologie; f) věd o zemi; g) kinantropologie; h) pedagogických věd; i) psychologických věd; j) jazykovědy; k) literárních věd; l) teorie a dějin umění; m) muzikologie; n) teorie a dějin divadla, filmu a médií; o) za realizaci uměleckého díla; p) ostatních věd.

Autor oceněné práce obdrží finanční odměnu ve výši 3 500 Kč formou mimořádného stipendia z centrálních prostředků UP. Cena nemusí být udělena v každém z vyhlášených oborů.

Přihlásit je možno seminární (ročníkové), bakalářské, diplomové a jiné studentské práce, popřípadě jejich ucelené části (do soutěže nebudou přijaty práce, které již byly přihlášeny v minulých letech).

Práce předkládají jejich autoři ve dvou vyhotoveních ve standardní úpravě (pevně spojené listy) současně s vyjádřením vedoucího práce spolu s přihláškou, která je přílohou vyhlášení. U bakalářských a diplomových prací doloží studenti posudky oponentů. U ostatních prací dva oponenty. Realizace uměleckého díla se může doložit fotograficky, případně jiným záznamem. Práce se odevzdávají na úseku pro rektorky pro záležitosti vědy a výzkumu.

Práce ucházející se o Cenu rektora UP se předkládají do 30. 9. 2007.

Komise jmenovaná rektorem UP předložené práce posoudí a vybrané práce navrhne rektoru UP k ocenění.

Čestné uznání rektora UP

autorům vědeckých monografií

Rektor UP, ve snaze zvýšit prestiž vědecké práce na UP, uděluje každý rok *Čestné uznání* autorům vědeckých monografií, a to autorům z řad zaměstnanců UP.

Výslovně jsou vyloučeny pro udělení *Čestného uznání* a) publikace populárně vědecké, b) učební texty a učebnice.

O zařazení předložených publikací do kategorie „vědecké monografie“ rozhodne grémium složené z proděkanů pro záležitosti vědy a výzkumu všech fakult UP a prorektora pro záležitosti vědy a výzkumu.

O možnosti obdržet *Čestné uznání* bude každý rok v září prorektor UP pro záležitosti vědy a výzkumu informovat akademickou obec UP.

O udělení *Čestného uznání* se může ucházet každý zaměstnanec UP, a to tak, že zašle monografii, jejímž je autorem, prorektorovi UP pro záležitosti vědy a výzkumu do 15. 10. 2007.

Čestné uznání obdrží autoři všech vědeckých monografií, které a) nesou vročení daného kalendářního roku, nebo b) nesou vročení roku předchozího, pokud již *Čestné uznání* neobdrželi.

Čestné uznání je spojeno s finanční odměnou z fondu rektora.

Prorektor UP pro záležitosti vědy a výzkumu odpovídá za organizační zajištění procesu udělování *Čestného uznání* a za včasné předložení návrhů na jeho udělení rektorovi UP.

Čestné uznání předává rektor UP na slavnostním shromáždění.

Vyhlášení výběru kandidáta na proslovení přednášky významného absolventa

V roce 2008 se bude konat již 6. ročník cyklu přednášek významných absolventů UP, veřejně proslulých v oblasti vědy nebo politické, kulturní či podnikatelské sféry.

Návrh na kandidáta na proslovení přednášky může podat každý člen akademické obce UP nebo absolvent UP a to jednotlivě, či ve spojení s jinými. Součástí návrhu je jméno a příjmení kandidáta, výčet jeho nejdůležitějších aktivit, zásluh či dosavadních ocenění a podpis navrhovatele.

Návrhy se zasílají Kanceláři rektora UP do **15. 10. 2007** na adresu: PhDr. T. Hrbek, kancelář rektora UP, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc.

Stipendia UNESCO / Keizo Obuchi

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy obdrželo informaci o možnosti udělení **stipendia UNESCO/Keizo Obuchi**, které se každoročně uděluje 20 postgraduálním studentům z členských zemí UNESCO, prioritně ze zemí méně rozvinutých. V ročníku 2008—2009 bude přiznáno stipendium vybraným uchazečům, kteří se věnují postgraduálnímu studiu v těchto oblastech: – **životní prostředí (s důrazem na vodu); mezikulturní dialog; informační a komunikační technologie; mírové řešení konfliktů.**

Stipendium se uděluje na dobu od tří do devíti měsíců uchazečům, kteří splňují stanovené podmínky. Podrobné informace jsou zveřejněny na www.unesco.org (odkaz „Fellowships“ v pravém vertikálním menu), v písemné podobě jsou k dispozici na Sekretariátu České komise pro UNESCO (<http://www.mzv.cz/unesco>) nebo v Akademické informační agentuře Domu zahraničních služeb MŠMT (www.dzs.cz). **Příhlašky** uchazečů o stipendium (maximálně dvě) **podané předsednictvím České komise pro UNESCO** by měly být doručeny sekretariátu UNESCO do **11. 1. 2008**.

Databáze JSTOR – nová kolekce

Univerzita Palackého získala přístup do další kolekce JSTOR. Jedná se o Arts & Sciences IV Collection, která zahrnuje plné texty 113 titulů časopisů z oboru práva, managementu, politologie, ale i psychologie, sociologie a pedagogiky.

Časopisy jsou k dispozici na adrese: <http://www.jstor.org>.

Děkani pedagogických fakult požadují zachování vysoké úrovně přípravy učitelů

■ V závěru letošního července vydali děkani českých pedagogických fakult stanovisko, jehož jádrem je varování před politickými rozhodnutími, v jejichž důsledku by se podstatně snížila úroveň přípravy učitelů:

I když můžeme ve stávající přípravě učitelů na vysokých školách nacházet nedostatky, které je třeba řešit, je absurdní a nanejvýš nebezpečné vidět řešení v tom, že by se vysokoškolská příprava učitelů odbourala, byť jen částečně. Naším dětem by tím hrozilo, že se dostanou do rukou lidí nezralých, volících učitelství z nouze, sotva odrostlých z kole a zcela nezorientovaných v tom, co výchova a vzdělávání v současných podmínkách vyžadují, o co se mají opírat, jaké možnosti mohou využívat, čemu musí čelit. V době, kdy zaznamenáváme nárůst negativních jevů mezi dětmi a mládeží, kdy je třeba uplatňovat specifické přístupy jak ke znevýhodněným, tak i výjimečně nadaným jedincům, kdy je třeba využívat poznatků o potencialitách vzdělávací úspěšnosti ve vztahu ke všem žákům a studentům, se stává naléhavou nezbytností vzdělávání učitelů dále posilovat, a ne odbourávat.

Děkani zároveň upozorňují, že způsobilost pedagogických fakult při přípravě budoucích učitelů je ovlivňována náročnými akreditačními řízeními, která musí pravidelně podstupovat: *Pedagogické fakulty univerzít České republiky vyvíjejí trvale velké úsilí, aby zvládly úkoly, které před ně stává společnost označovaná jako společnost vědění – tedy společnost, v níž vzdělání je klíčovým faktorem jak růstu ekonomického, společenského, kulturního, tak i osobnostního rozvoje. Ve svém úsilí musí překonávat bezpočet překážek, které zdaleka ne vždy vznikly jejich zaviněním. Je nepravdou, že do přípravy učitelů nevnaší podstatné inovace, je nepravdou, že kromě vědního poznání nevyužívají praxe dobrých škol a vynikajících pedagogů, a je nepravdou, že nekooperují ve své proměně s obdobnými snahami v zahraničí. Představitelé pedagogických fakult ve svém vyjádření také apelují na učitelskou obec, rodiče, zodpovědné vztahy a širokou veřejnost, aby čelili neuváženým, nedomyšleným, neodborným a ve svých důsledcích katastrofickým rozhodnutím. Ke konkrétnosti těchto politických snah se prostřednictvím Žurnálu UP vyjádřila i **děkanka Pedagogické fakulty UP prof. L. Ludíková, CSc.:** *Odborná i laická veřejnost byla koncem června informována o iniciativě pana poslance Bartoše, který by chtěl prosadit novelu, jež by umožnila vykonávat učitelské povolání lidem bez jakékoliv pedagogické průpravy, dostatečných ži-**

votních zkušeností a osobnostní zralosti (jmenovitě maturantům). Jde o krok, který představuje značné nebezpečí jak pro děti, které se do rukou těchto lidí dostanou, tak pro úroveň vzdělávání v České republice. Vysokoškolská příprava učitelů musí být zkvalitňována, ne odbourávána; je základní zárukou, že vývoj péče o vzdělávání dětí a mládeže u nás udrží krok se zeměmi EU.

Tento zamýšlený krok pana poslance Bartoše vnímají všichni děkani pedagogických fakult českých univerzít, tedy fakult, které nesou zodpovědnost za převážnou část přípravy učitelů, a tím i za kvalitu školy, za velmi nebezpečný a cití naléhavou povinnost se k tomuto vážnému problému se vši rozhodností vyjádřit. Proto přijali společně prohlášení, které předali ministryni školství, rektorům VŠ, kde jsou zřízeny pedagogické fakulty, panu poslanci Bartošovi a tisku.

(Úplné znění stanoviska děkanů je k dispozici na adrese <http://ucitelske-listy.ceskaskola.cz/Ucitelske-listy/Ar.asp?ARI=103182&CAI=2155>).

Přípravila -mav-

Fischerovská přednáška 2007: prof. J. Nechutová, CSc.

■ Vědecká rada UP schválila na svém červnovém zasedání jako proslavitelku přednášky k poctě J. L. Fischera v roce 2007 prof. J. Nechutovou, CSc., z Ústavu klasických studií FF MU v Brně. Název její přednášky je *Otcové synům. Latinská kontinuita Západu* a prof. J. Nechutová s ní vystoupí 6. 11. v Arcibiskupském paláci v Olomouci.

Tradice Výročních přednášek k poctě J. L. Fischera se datuje od roku 1994, kdy byla poprvé přednesena při příležitosti 100. výročí narození tohoto prvního rektora obnovené olomoucké univerzity. Uskutečňuje se jednou ročně jako projev ocenění významu osobnosti prof. PhDr. Josefa Ludvíka Fischera.

Prvním přednášejícím byl prof. M. Lobkowicz, prezident Katolické univerzity v Eichstättu, v dalších letech byli k přednesení fischerovské přednášky pozváni např. prof. H. Illnerová, DrSc., prof. R. Zahradník a prof. V. Pačes, DrSc., prof. T. Halík, RNDr. J. Grygar či prof. O. Hanuš (více viz <http://www.upol.cz/odkazy/o-univerzite/fischerovske-prednasky/>).

-red-

Novela zákona o podpoře výzkumu a vývoje nabyla účinnosti

■ Uprostřed července nabyli účinnosti (tj. byl vyhlášen ve Sbírce zákonů) zákon usnadňující mezinárodní spolupráci ve výzkumu a vývoji: zákon č. 171/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů. Dosavadní právní úprava dovolovala použití institucionálních prostředků v oblasti mezinárodní spolupráce pouze na úhradu poplatků za účast České republiky v mezinárodních programech nebo na úhradu poplatků za členství České republiky v mezinárodních organizacích. Novela zákona nyní umožní finanční podporu z prostředků ČR také projektům mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji, a to formou dotace právníckým nebo fyzickým osobám nebo formou zvýšení výdajů organizačních složek na řešení projektu.

Další informace viz <http://www.vyzkum.cz/>.

-red-

Nečekaně nás opustil doc. MUDr. Zdeňk Grosman, CSc.

Za nedávných tropických veder o dovolené 17. 8. na Slapech tragicky zesnul doc. Z. Grosman, CSc. Od roku 1988 byl přednostou Ústavu lékařské biofyziky LF UP v Olomouci, když byl před tím, v roce 1985, habilitován pro obor Lékařská biofyzika. Svoji dráhu vysokoškolského učitele zahájil pod vedením „nestora“ tehdejší lékařské fyziky prof. V. Santholzera, DrSc., v roce 1969 na LF KU v Hradci Králové. Zanedlouho ho povolává ke spolupráci na připravované celostátní učebnici vedoucí autorského kolektivu a „nestor“ lékařské biofyziky prof. I. Hrazdára, DrSc.

Pro doc. Z. Grosmana byla výuka posláním. Bezmezně ji miloval. Mnoho lékařů si vyslechlo jeho přednášky a i ti ze zbývajících lékařských fakult na Moravě, v Čechách i na Slovensku si odnesli znalosti mimo jiné i z těch partií lékařské biofyziky, jejichž autorem byl právě on.

Rozloučení s ním bylo v olomouckém krematoriu 4. 9. 2007.

Prof. J. Pešák, CSc., zástupce přednosty ÚLB LF UP

Prof. James W. Cronin

J. W. Cronin (Institut E. Fermiho Univerzity v Chicagu) získal Nobelovu cenu za experiment, jenž prokázal narušení tzv. CP symetrie. Cronin se svým kolegou V. L. Fitchem sehráli významnou roli při změně dlouho zastávaného názoru, že jednotlivé zákony symetrie jsou neporušitelné. Jeden z těchto zákonů, zásada časové symetrie (označovaná T) stanoví, že vzájemné působení částic je nezávislé na směřování času. Další z pravidel říká, že pokud v nějakém systému nahradíme každou částici její antičásticí (například elektron pozitronem, proton antiprotonem atd.), budou opět fyzikální jevy vypadat stejně. Tomuto pravidlu se říká symetrie v nábojové konjugaci (charge conjugation, označované C). Konečně tzv. zachování parity (P) souvisí s tím, že pokud bychom všechno pravotočivé nahradili levotočivým, opět by fyzikální jevy měly vypadat stejně jako bez této záměny. Principy C, P a T symetrie byly – každý zvlášť – považovány za určující pro všechny fyzikální zákony. V roce 1956 však fyzikové Chen Ning Yang a Tsung-Dao Lee experimentálně ukázali, že zachování parity může být porušeno rozpadem částic při tzv. slabých jaderných interakcích (současná fyzika zná čtyři typy interakcí:

gravitační, elektromagnetické, slabé a silné jaderné). Fyzikové tak opustili názor, že C a P a T platí nezávisle pro slabé interakce, ale zachovali celkovou koncepci, když předložili teorii, že změna parity na opačnou musí být vyvážena rovnocennou změnou C. Tato koncepce je známa jako symetrie CP. V sérii experimentů, prováděných v Brookhavenu v roce 1964, ukázali Cronin a Fitch, že v řídkých případech subatomární částice zvané K mezony narušují CP symetrii během svého rozkladu. Zdá se tedy, že příroda je přísně symetrická pouze v celé kombinaci CPT: fyzikální zákony budou vypadat stejně tehdy, když každou částici nahradíme její antičásticí (C), pravé zaměníme za levé (P), a k tomu všemu ještě obrátíme směr toku času (T). Croninův experiment nám tak například dává možnost zjistit, zda náš přítel z odlehle části vesmíru je z „běžné“ hmoty či z antihmoty, aniž bychom si podali ruce (a vzájemně anihilovali, pokud by byl kolega z antihmoty). Kromě toho nám umožňuje pochopit, proč v raných stádiích vesmíru převládala hmota nad antihmotou a vzájemně se neanihovaly, což by zřejmě nastalo, pokud by byl vesmír přísně CP-symetrický.

-to-

Jaký význam má pro pedagogy a studenty Přírodovědecké fakulty UP setkání s významnou osobností, jakou je prof. J. W. Cronin?

Prof. T. Opatrný, proděkan pro vědecké a výzkumné záležitosti PŘF UP: *Jednoznačně stojíme a podobně navštěvujeme. Snad přijede prof. J. W. Cronin do Olomouce znovu a vystoupí u nás na semináři či přednášce. Věříme, že se to podaří – on i jeho paní byli přímo nadšeni procházkou po Olomouci. Snad i to přispěje k tomu, že se sem vrátí – a ne jednou. To, že můžeme trochu nahlédnout pod pokličku vzniku vesmíru a do jeho stavby, považují za velké privilegium. Můžeme být také pyšní, že k otevření dalšího „okna do vesmíru“ přispěli i naši olomoučtí kolegové. Pokud by k nám díky tomu prof. Cronin zavítal častěji, mohlo by to mít i podstatný pedagogický efekt. Osobně si myslím, že jeden či dva semináře s člověkem podobného ražení může mít pro studenty mnohem větší přínos než několik semestrů nudných přednášek.*

Foto -map-

Prof. J. W. Cronin...

cenční detektory (částice lze detekovat i jiným způsobem). Jejich kombinací tak mohou vědci zaznamenat zhruba 450 eventů (dopadů částic) s energií nad 5×10^{19} eV ročně. Pro bližší a zjednodušenou představu: Každý pozemní detektor (po dokončení observatoře by jich mělo být 1 600) je tvořen plastovou nádobou s 12 m³ destilované a demineralizované vody, třemi fotonásobiči, které zaznamenávají průlet sekundárních „odrobinek“ nádobou, slunečním panelem pro napájení elektrinou a v neposlední řadě směrovou mikrovlnnou anténou pro předávání dat do centrálního počítače. Úkolem těchto pozemních detektorů je zaznamenávat tzv. Čerenkovovo záření, které vyzařují částice procházející vodou rychleji než světlo. Uvedené pozemní detektory doplňuje dvacet čtyři teleskopů, které jsou obřádceny do atmosféry a zachycují fluorescenční záření provázející šíření spršky při průniku atmosférou před dopadem na zem. Teleskopy se sdružují do čtyř stanic po šesti komorách. Jejich optické osy míří do různých směrů a do úhlové výšky 16° nad obzor. Zorné pole každé z nich představuje čtverec o úhlové délce strany 30°, takže každá stanice kryje pás při obzoru o úhlové délce 180°. Širokouhlé komory Schmidtova typu o těchto rozměrech jsou světově unikátní. Složené zrcadlo každé komory má totiž rozměry 3,6x3,6 m a skládá se ze 60 přesně zjustovaných zrcadlových segmentů. Vzhledem k tradici Společné laboratoře optiky UP a Fyzikálního ústavu AV ČR není náhodou, že zrcadla těchto teleskopů jsou vyráběna právě v Olomouci.

Již dnes lze konstatovat, že observatoř P. Augera*, na jejímž řízení jakož i na zpracování ob-

rovského množství z pozorování vypluvných údajů se podílejí jak odborníci z Fyzikálního ústavu AV ČR v Praze i SLO PŘF UP a AV ČR, tak i odborníci z Matematicko-fyzikální fakulty UK, získala více údajů o extrémně energetickém kosmickém záření než všechny předchozí observatoře za uplynulé půlstoletí dohromady. Od 3. 7. 2007 začali vědci navíc uvolňovat jedno procento získaných údajů o těchto energetických částicích, a to jako součást světového programu vzdělávací a popularizační projektu P. Augera. Pro učitele se tak naskýtá jedinečná příležitost ukázat studentům, jak vypadají reálné soubory dat vědeckých experimentů.

Připravila M. Hronová

Zdroj: <http://www-hep2.fzu.cz/Auger/cz/cronin.html>; [http://technet.idnes.cz/obri-past-na-kosmicke-zareni-ma-zrcadlo-i-z-ceska-grygar-exkluzivne-pro-technet-cz-gga-ltec_vesmír_vse](http://technet.idnes.cz/obri-past-na-kosmicke-zareni-ma-zrcadlo-i-z-ceska-grygar-exkluzivne-pro-technet-cz-gga-ltec_vesmír.asp?c=A070103_000416_tec_vesmír_vse).

Více viz <http://www.auger.org/>; <http://www.auger.org.ar/>, a také *Žurnál UP, naposledy <http://www.upol.cz/fileadmin/zuparchiv/XVII/cislo31.pdf>.*

* Francouzský fyzik Pierra Auger (1899–1993) – jeho zásluhou více již od r. 1938, že energetické částice kosmického záření v zemské atmosféře vinou srážek s molekulami dusíku a kyslíku vytvářejí rozšiřující se spršku sekundárních částic. Sprška při šíření v atmosféře produkuje fluorescenční záření – velice slabé světélkuje ve fialové a modré části optického spektra po dobu několika nanosekund. Uvedené světélkování dokází (ve výškách 20–10 km nad zemí) vědci zachytit světelnými astronomickými komorami. Když pak sekundární sprška dospěje k zemi, už nesvíti. Je rozdrobena na miliardy sekundárních částic, které zasáhnou plochu i několika desítek km². Ty lze zaznamenat díky speciálnímu pozemnímu detektorům.

Dokončení ze str. 1

Ve dnech 21.–22. 1. 2008 se v Bratislavě uskuteční VII. ročník česko-slovenské konference

**Kvalitativní přístup a metody
ve vědách o člověku
„Kvalitativní výzkum
ve veřejném prostoru“**,

kteřou spoluorganizují Katedra psychologie a patopsychologie PdF UK v Bratislavě, Kabinet výzkumu sociální a biologické komunikace SAV a Centrum adiktologie 1. LF UK v Praze.

Konference navazuje na předchozí ročníky, které se v letech 1999 až 2007 uskutečnily v Olomouci, Brně a Praze. V průběhu sedmého společného setkání bychom se rádi spolu s vámi hlouběji zamysleli nad významem a využitím kvalitativního výzkumu ve veřejném prostoru – nad jeho aplikacemi ve společenské praxi.

Elektronickou přihlášku na konferenci je možno vyplnit na stránce www.adiktologie.cz.

Program a aktuální informace ke konferenci jsou uveřejněny na internetových stránkách Katedry psychologie a patopsychologie Pedagogické fakulty UK v Bratislavě.

Katedra matematiky PdF UP pořádá
odborný seminář

Aktivity k popularizaci matematiky na ZŠ,
kteřý se koná **26. 9. 2007 v 9 hod.**

v Regionálním centru Olomouc,
Jeremenkova 1211/40b, sál Gemini.

Akce je realizována v rámci řešení projektu Národního programu výzkumu II MŠMT, STM – Morava, „Výzkum nových metod soutěží tvořivosti mládeže zaměřených na motivaci pro vědecko-výzkumnou činnost v oblasti přírodních věd, obzvláště v oborech matematických, fyzikálních a chemických“.

Více informací na www.upol.cz, <http://souteze.upol.cz>.

Rektor UP vypisuje
výběrové řízení

na obsazení funkce **vedoucí oddělení komunikace.**

Náplň práce: tiskový mluvčí; public relations UP; organizace a řízení oddělení komunikace; metodika vnitřní komunikace.

Požadavky: VŠ vzdělání; velmi dobré vyjadřovací schopnosti, zkušenost s médií; praxe v oblasti PR; velmi dobrá znalost AJ; organizační a řídicí schopnosti, odpovědnost, komunikativnost, samostatnost a flexibilita; znalost vysokoškolského prostředí výhodou.

Nabízíme: možnost stabilního zaměstnání; příležitost k seberealizaci a osobnímu růstu; zajímavé a inspirativní prostředí; motivující ohodnocení.

Předpokládaný nástup: 15. 10. 2007.

Písemné nabídky se zdůvodněním zájmu o tuto práci, strukturovaným životopisem a kopií dokladu o vzdělání zasílejte **do 1. 10. 2007** na adresu: Rektorát UP, personální oddělení, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc. Případné další informace získáte na tel. č. 775 070 899.

Slevy v prodejně VUP

Po předchozím projednání s Ediční komisí UP byl od 1. 9. 2007 zahájen prodej v prodejně odborné literatury VUP se slevami, které budou poskytovány všem studentům (i mimo UP) a zaměstnancům UP na základě předložení studentského, popř. zaměstnaneckého průkazu. Sleva bude poskytována ve výši 10 %, a to pouze na jeden kus dané publikace v rámci jednoho nákupu.

Na tituly z produkce jiných vydavatelů slevy poskytovány nejsou.

Symposium k parazitickým organismům rostlin za účasti světově renomovaných vědců

Přední světoví vědečtí pracovníci a odborníci z více než 20 zemí čtyř kontinentů se ve dnech 2.–6. 7. 2007 setkali v Olomouci na mezinárodním vědeckém sympoziu o oomycetách, parazitických organismech rostlin, které jsou příbuzné („*The Downy Mildews*“ 2nd International Symposium). Náplní konference byly nové teoretické a praktické poznatky v oblasti evoluce, taxonomie, biologie, genetické variability, rezistence hostitelských rostlin, populační biologie a epidemiologie, chemické a biologické ochrany proti těmto hospodářsky významným organismům.

V průběhu symposia byly slavnostě předány medaile UP dvěma světově renomovaným vědcům v této oblasti – prof. I. R. Cruteovi z Velké Británie (na snímku vpravo) a prof. V. Zinkemagelovi (Německo), kteří dlouhodobě spolupracují s pracovníky UP.

Konferenci uspořádala Katedra botaniky PŘF UP s hlavní garancí prof. A. Lebedy, DrSc.,

a uskutečnila se pod záštitou České fytopatologické společnosti a České vědecké společnosti pro mykologii ve spolupráci s Mezinárodní společností pro patologii rostlin (ISPP), Britskou společností pro rostlinnou patologii (BSPP) a Britskou společností pro mykologii (BMS).

-red-, foto -tj-

Letní škola slovanských studií po jednadvacáté

V měsících červenci a srpnu se čeština stala v Olomouci atraktivním jazykem minimálně pro pětáosmdesát cizinců. Právě tento počet zájemců z různých koutů světa se totiž účastní 21. ročníku olomoucké *Letní školy slovanských studií* (LŠSS). K letnímu studování českého jazyka se do moravské metropole vypravila studovat například paní z Velké Británie, jejíž datum narození je spojeno s rokem 1946 či třináctiletá slečna z Nového Zélandu, která se v Olomouci učila češtině se svým otcem. *V paměti mi jistě utkví atmosféra kurzu. Letní školu vedu druhým rokem a pokaždé jsem usiloval o to, aby celý program proběhl v Uměleckém centru UP. V jeho prostorách jsme*

pro kulturní program měli k dispozici také Divadelní sál a Filmový sál. Je to skutečně výstavní, reprezentativní prostor univerzity a vím, že studentům imponuje. Řekl bych, že mi, i tento exkluzivní prostor konání je specifikum a deviza olomoucké LŠSS oproti těmto kurzům na ostatních univerzitách, sdělil univerzitnímu týdeníku ředitel školy PhDr. P. Pořízka.

Výuka českého jazyka probíhala obdobně, jako tomu bylo v minulých letech. Frekventanti kurzu absolvovali denně pět vyučovacích hodin včetně konverzace ve čtyřech úrovních pokročilosti. Začátečníci vstřebávali češtinu prostřednictvím angličtiny. Jazykový kurz pak doplnily a jistě i zpestřily přednášky o českém jazyce, literatuře, historii, ale také o hudbě, architektuře, politologii, politice či ekonomice. V nabídce letní školy byly

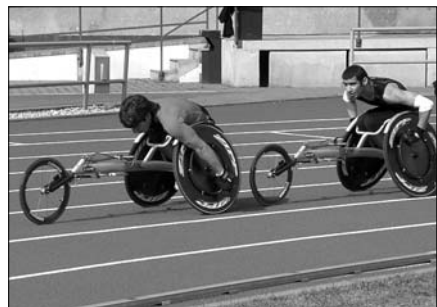
také doplňkové kurzy ruštiny, letos poprvé si zájemci mohli „okusit“ i polštinu. Víkendy pak účastníci letního studování strávili poznáváním historiky či kulturně významných míst Moravy, v programu nechyběla návštěva Prahy a Karlštejna. I letos uspořádali organizátoři týdenní divadelní workshop za účasti herců Moravského divadla včetně závěrečného představení a folklórního večera s cimbálovou muzikou.

Při výčtu programové nabídky bychom jistě neměli opomenout velkou novinku letošního běhu – mezinárodní zkoušky Evropského konzorcia pro jazyky, do něhož jsme vstoupili v loňském roce. Studenti tak měli vůbec poprvé možnost získat mezinárodní certifikát češtiny jako cizího jazyka platný v zemích EU. Je to významný počín, řekl ředitel letní školy a na otázku, co lze považovat za tradici v obsahu uvedeného studování, doplnil: Jmenovat bych mohl řadu věcí. Jednoznačně je to již zmíněný folklórní večer s cimbálovou muzikou, jehož součástí je i soutěž studentů LŠSS v české polce. Poetické moravské lidové písně studenty vždy okouzlí svou melodikou, ale především harmonií. Snažíme se pro studenty vytvářet stále něco nového. Loni jsme poprvé zkusili nabídnout studentům třídenní divadelní workshop vedený herci Moravského divadla Olomouc E. Pacolákovou (držitelkou divadelní Thálie), P. Kubensem a L. Spinnerem. Protože měl velký ohlas, rozhodli jsme se prodloužit jej letos na celý týden a v jeho závěru uspořádat studentské představení. Skutečně budu rád, když se i tato součást kulturního programu LŠSS se stane tradicí.

Jak dále uvedl ředitel školy, motivace k účasti frekventantů na této škole je různá. *Bývají tu – a letos i byli – studenti bohemistiky nebo slavistiky, ale také třeba učitelé češtiny. Těto školy se zúčastňují i lidé, kteří v ČR pracují nebo mají českého partnera, a také ti, jejichž předkové pocházejí z České republiky. Právě tyto lidé, kteří zde mají kořeny, se sem vrací a je vidět, že mají o češtinu skutečný zájem, řekl PhDr. P. Pořízka a závěrem dodal: Kromě studentů z Evropy a tradičně i z USA letos přijeli do Olomouce zástupci z Japonska, Taiwanu, Kanady, Nového Zélandu a Mexika. Nejvíce účastníků přijelo z Francie a Německa.*

Kromě Univerzity Palackého organizuje Letní školu slovanských studií také Univerzita Karlova v Praze, Masarykova univerzita v Brně, Západočeská univerzita v Plzni a Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. V prostorách druhého nejstaršího učení v zemi proběhla Letní škola slovanských studií od 22. 7. do 17. 8.

M. Hronová, foto ze slavnostního zakončení -tj-

▲ Univerzita Palackého byla jedním z partnerů *Otevřeného mistrovství České republiky v atletice vozíčkářů a tělesně postižených*. Pořadatelem akce, která se uskutečnila od 24. do 26. 8. v prostorách olomouckého atletického stadionu a jíž se zúčastnili handicapovaní sportovci ze 17 zemí světa, byl Atletický klub Olomouc.

-red-, foto -tj-

Katedra romanistiky přivítala mezinárodně známou lingvistku

Ve dnech 25.–27. 6. navštívila Katedru romanistiky FF UP lingvistka kolumbijského původu prof. N. G. Pardo Abril, která působí na Universidad Nacional de Colombia v Bogotá. Zabývá se zobrazením kolumbijského ozbrojeného konfliktu a chudobou v médiích a upozorňuje na to, že zprávy, kterým sdělovací prostředky často o problémech informují, přispívá k jejich přetrvávání.

Olomouc navštívila za účelem oponentury disertační práce Mgr. R. Zámce a představení své poslední knihy *Cómo hacer análisis crítico del discurso, una perspectiva latinoamericana*, jejíž exemplář je možné zapůjčit na katedře.

Prof. N. Pardo přislíbila spolupráci na pedagogických a výzkumných projektech týkajících se kritické analýzy diskurzu. Při této příležitosti byla uzavřena i bilaterální rámcová smlouva.

K. Bachurková, FF UP

Konference k experimentální biologii rostlin

Laboratoř růstových regulátorů PŘF UP pořádala ve dnech 9.–12. 7. 2007 v aule Právnické fakulty UP 11. dny fyziologie rostlin aneb *Konference experimentální biologie rostlin*. Jejím hlavním cílem bylo podpořit bližší spolupráci vědců nejen z oborů klasické fyziologie, ale i z moderních oblastí molekulární fyziologie, proteomiky a genomiky. Zahájení se vedle vedoucího Laboratoře růstových regulátorů prof. M. Strnada, CSc. (na snímku vpravo), zúčastnil mj. také rektor UP prof. L. Dvořák, CSc.

-red-, foto -tj-

Multikulturní výchova – předsudky a stereotypy

Katedra společenských věd PŘF UP uspořádala na konci srpna v pořadí již 14. ročník *Letní školy výchovy k občanství a evropanství pro učitele občanské výchovy, občanské nauky a základů společenských věd*, tentokrát na téma *Multikulturní dimenze v RVP a její reflexe v ŠVP prostřednictvím výchovy k občanství (Multikulturní výchova – předsudky a stereotypy)*. Byla zaměřena především na rozvoj schopnosti učitelů zpracovávat jednotlivá témata v mezipředmětových a průřezových vazbách s cílem poskytnout podporu výchovy k toleranci a zabránění násilí. Partnery 14. ročníku *Letní školy* byly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR společně s Olomouckým centrem otevřeného vzdělávání a Společností ku podpoře humanitního vzdělání.

-red-, foto -tj-

Ohlédnutí za „Labyrinty herectví“

Vůbec poprvé se na konci června v prostorách Uměleckého centra UP uskutečnil mezinárodní divadelní festival hereckých škol. Během přehlídky se představily především ty instituce, jejichž společným jmenovatelem je sice divadlo, avšak odlišně vznikající. Organizátoři akce, Katedra divadelních, filmových a mediálních studií FF UP a občanské sdružení Labyrinth, vybrali do projektu záměrně ty školy, které se významně odlišují způsoby výuky herectví v závislosti na divadelní tradici a geografické poloze. Myslím, že první ročník Labyrintů herectví (24.–29. 6.), zatím největšího mezinárodního divadelního podniku za těch pět let, co jsme v konvikt, se vydařil nad očekávání. Potěšil nás i zájem v regionu – zahájení přehlídky se kromě rektora UP zúčastnil také hejtman Olomouckého kraje a primátor města Olomouce. Zcela jistě bude přehlídka pokračovat i v příštím roce, řekl za organizátory akce Žurnálu UP doc. J. Štefanides (FF UP).

V průběhu prvního ročníku jedinečného divadelního projektu se v Olomouci prezentovaly herecké školy z Německa, Polska, Ruska a Rumunska. Již od prvopočátku bylo avizováno, že jejich představení nebyla cílem přehlídky, ale pomyslným odrazovým můstkem pro výzkum a konfrontaci různých hereckých systémů.

Workshopy s ukázkami herecké přípravy, na které jsme byli nejvíce zvědaví, byly zřetelně orientovány na inscenaci, již škola den předtím předvedla – nebylo tedy možné uvažovat o srovnávání „národních“ škol herectví, odpověděl doc. J. Štefanides na dotaz, zda-li je možné na příkladu zúčastněných škol formulovat elementární odlišnosti jejich práce. Obecně lze říci, že ve všech případech nebylo základem přípravy slovo, dialog (text byl významněji zapojen pouze do ukázek Rumunů), ale fyzická akce. Rusové např. trénovali konfliktní fyzické střety postav, jež byly základem groteskně absurdního jádra budoucí inscenace hry M. Gorkého „Pozor, děti!“ (VGIK-GITIS Moskva), Němci zkoušeli všechny možné způsoby „živočišného“ pohybu lidských těl kromě nej-

přirozenější lidské chůze (pro smyslnou inscenaci Shakespeara „Snu noci svatojánské“ – REDUTA Berlin, viz foto) a Rumuni předvedli sugestivní ukázky nácviku autentického hereckého projevu: nebylo to ani Stanislavského iluzivní herectví, ani pouze televizní civilnost (jako jediní také na přehlídce uvedli současnou hru – „Polaroidy“ M. Ravenhilla – UNATC Bukurešť). Rumuni byli vůbec asi nejpříjemnějším překvapením přehlídky. Naopak zklamali studenti z Lodže, kteří si workshop nepřipravili (na přehlídce uvedli scény z Molliérova „Tartuffa“), dodal doc. J. Štefanides, z jehož dalších slov pak vyplynulo, že Janáčková akademie múzických umění Brno, jediný pozvaný český zástupce, se přehlídce neúčastnila. Z české práce tak přítomní viděli pouze projekci filmu inscenace „Hra na Leara“, kterou měla tato škola předvést. Podstatný závazek festivalu, tedy konfrontace

teorie s praxí, se však naplnit podařilo: T. Nawrot, režisérka berlínské školy REDUTA a patrně nejprominentnější osobnost přehlídky (mj. patnáct let spolupracovala s legendárním polským režisérem J. Grotowským) přivezla své studenty do Olomouce právě pro očekávanou teoretickou reflexi. I studenti s potěšením přijali jiný formát přehlídky, než na jaký jsou v Evropě zvyklí: žádná porota, žádné ceny, ale rozprava, hodnocení, diskuse odborníků v přítomnosti souborů. Mezi teoretiky, kteří přijeli do Olomouce, byli zasloužilí koryfeje i mladší adepti teorie herectví I. Vyskočil, J. Pilátová, M. Čunderle a M. Musilová, komentoval program festivalu doc. J. Štefanides s potěšením, aby v závěru dodal i několik málo kritických slov: Ne všichni stihli vidět všechno a co se týká diskuse, osobně bych si ji představoval ucelenější. Pro příště z toho pro nás, organizátory, plyne poučení. Největší problém jsem ovšem spatřoval v datu uskutečnění festivalu – termín konec června je zcela nevhodný. Pro naši katedru a zejména pro doktorandy Divadelní vědy přinesla přehlídka řadu dráždivých podnětů, které se teprve chystáme řádně prodebatovat.

M. Hronová, foto archiv o. s. Labyntin

Desátý ročník Letní školy rozvojové spolupráce a humanitární pomoci – tentokrát ve Sluňkově

Zájemci o problematiku rozvojového světa se po roce opět sešli k týdennímu rokování o aktuálních rozvojových a humanitárních tématech. Včetně přednášejících se jich v termínu 19.–24. 8. sjela tradičně necelá stovka. Místem jednání se staly prostory Sluňkova, centra ekologických aktivit města Olomouce, o. p. s.

Česká republika patří mezi čtyřicet nejbohatších zemí světa. Významný mezník byl pro ni vstup do Evropské unie, tím totiž skončilo dlouhé období České republiky coby země pomoc přijímající a stala se zemí, která jí poskytuje, připomněla v průběhu úvodního dne Mgr. M. Fedešová z Odboru rozvojové spolupráce a humanitární pomoci MZV ČR. Ve svém vystoupení informovala o systému, prioritách, formách i výhledu české

pomoci a spolupráce z hlediska MZV ČR a zdůraznila roli vysoké školy jako nedílné součásti systému rozvojové spolupráce a pomoci. Jak uvedla, z hlediska státu rozvíjejí v této oblasti větší aktivitu právě Univerzita Palackého společně s Vysokou školou ekonomickou a Českou zemědělskou univerzitou. Česká republika nabízí každoročně posluchačům z rozvojových zemí možnost studovat na českých veřejných vysokých školách. A řada rozvojových zemí tuto nabídku trvale využívá – na českých vysokých školách studuje ročně asi 800 vládních stipendistů z rozvojových zemí, dodala.

V průběhu pětidenního letního studia, tedy v průběhu přednášek i tradičních workshopů, které tradičně organizuje Katedra geografie PíF UP ve spolupráci s MZV ČR a Agenturou rozvojové a humanitární pomoci Olomouckého kraje, o. p. s., se účastníci školy blíže dozvěděli o aktivitách nevládních organizací a jejich koordinaci v rámci zahraniční rozvojové spolupráce ČR, dále získali informace o možnostech jejich zapojení, tedy zapojení dobrovolníků, do nejrůznějších projektů. Školu navštívil mj. prof. P. Armand, jenž referoval o úspěšném působení těchto dobrovolníků (především ACHO) v nejchudší zemi západní polokoule, Haiti.

M. Hronová, foto -tj-

Vznik osmé fakulty UP se opět o něco přiblížil

Akademický senát UP se na svém červnovém zasedání zabýval návrhem Lékařské fakulty připravit podmínky pro vznik Fakulty zdravotnických věd UP. Z Lékařské fakulty by se měly pro novou fakultu vyčlenit obory vzdělávající například budoucí zdravotní sestry, porodní asistentky nebo fyzioterapeuty. Rektor UP prof. L. Dvořák vyjádřil tomuto návrhu svou podporu.

Dosavadní postavení zdravotnických oborů

Úvodní etapa vysokoškolského vzdělávacího profesionálů v oboru ošetrovatelství byla na UP zahájena před více než dvaceti lety. Studijní programy Pedagogika ošetrovatelství i program Učitelství odborných předmětů pro Střední zdravotnické školy, realizované za spolupráce Pedagogické a Lékařské fakulty, otevřely vyučujícím budoucích zdravotních a dětských sestru cestu k univerzitnímu vzdělávání. Představitelé Pedagogické i Lékařské fakulty UP akceptovali argument, že středoškolsky připravované sestry nemohou být v oblasti ošetrovatelské péče vzdělávány odborníky se středoškolským vzděláním rozšířeným pouze specializačním kurzem. Vznikla tak specifická a v navazujícím období na řadu let i v republice jedinečná možnost univerzitního studia sester.

Druhá etapa vývoje byla započata v devadesátých letech dvacátého století. Vzdělávání sester a rozvíjení dalších zdravotnických oborů pěstovaných paralelně s obory lékařskými výrazně pokročilo. Otevřela se spolupráce s vysokými školami v Evropě i v dalších částech světa. Rozrostl se soubor akreditovaných nelékařských oborů. Na LF UP nyní studuje asi 560 studentů v oborech Dlouhodobá ošetrovatelská péče u dospělých, Klinická kineziologie a kinezioterapie, Ošetrovatelství, Porodní asistentka, Všeobecná sestra, Fyzioterapie a Radiologický asistent. K akreditačnímu řízení byl předložen doktorský studijní program Ošetrovatelství – Nursing. Současný vývoj vyvolal požadavek zřítit samostatně působící a s univerzitou spolupracující Fakultu zdravotnických věd.

Přípravné kroky pro ustavení Fakulty zdravotnických věd

Na LF UP bylo ustaveno Centrum zdravotnických oborů, které má potenciál budovat vědní aktivity odpovídající české i mezinárodní úrovni. Byla transformována stávající pracoviště a založena pracoviště nová. Zatím k nim patří Ústav ošetrovatelství a porodní asistence, Ústav fyzioterapie, Ústav radiologických metod a Ústav společenských a humanitních studií. Připravuje se založení Ústavu pro základní studia a Ústavu laboratorních metod. Odborníci těchto ústavů se podílejí na transformaci středoškolských oborů na vysokoškolské obory v bakalářském, magisterském a doktorském stupni, jak je předpokládá Boloňská deklarace.

Studijní programy a obory jsou připraveny k ekonomickému a administrativnímu osamostatnění k začátku akademického roku 2008/09. Vedení Univerzity Palackého a Lékařské fakulty připravují ve spolupráci s odborníky zdravotnických oborů podklady k projednání záměru ustavit Fakultu zdravotnických věd v samostatných orgánech univerzity a na MŠMT České republiky.

-tch-

Upozornění

Po dobu oprav Rektorátu UP je sekretariát rektora přístupný pouze chodbou kolem úseků prorektora. Vstup je schodištěm v pravém křídle (vedle rektorátní menzy). Kvestor a jeho sekretariát sídlí v levém křídle ve druhém poschodí (nad filmovým sálem).

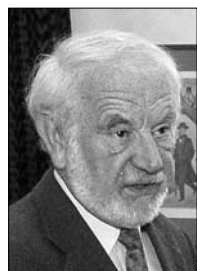
Kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdeme...(?)

Výročí v sobě vždy zahrnují možnost ohlédnout se za uplynulým obdobím a s potřebnými nadhledem a nabytými zkušenostmi je zhodnotit. Reflexe minulosti, k níž lze takto při dobré vůli dospět, pak může leckdy nabídnout nové a užitečné impulzy pro současnost i budoucnost. O podobný způsob bilance jsme požádali **prof. Josefa Jařaba**, emeritního rektora UP, bývalého senátora a člena Parlamentního shromáždění Rady Evropy ve Štrasburku, který v létě oslavil významné životní jubileum:

Na počátku devadesátých let se vysokým školám otevřely do té doby nevidané možnosti dalšího rozvoje. Jak tyto možnosti vysoké školy využily, kam se vlastně nasměrovaly za těch posledních patnáct let?

Při srovnání výchozího stavu s dnešními výsledky musím říci, že určitě není třeba nad naším vysokým školstvím lámat hůl. Z perspektivy učitele, který před Listopadem na UP přednášel anglickou a americkou literaturu, náhle se stal rektorem a byl vtažen do nejrůznějších zajímavých názorových výměn – ať už v rámci České rektorské konference, ve vedení Asociace evropských univerzit nebo jako místopředseda Výboru pro vzdělání a kulturu Rady Evropy či člen rady Boloňské Magna Charty Universitatum a účastník tzv. transatlantského dialogu evropských a amerických rektorů – si myslím, že celé terciární školství udělalo obrovský kus práce a dostalo se oproti roku 1989 hodně kupředu. To je ten optimistický pohled – a i naše univerzita toho může být dokladem: tehdy zde studovalo čtyři a půl tisíce studentů, dnes jich tady máme téměř pětkrát tolik. Možnosti studia se znásobily, mnohá hodně dalších nových vysokých škol a univerzit a mnohé se změnilo k lepšímu i v kvalitě práce a celkově v samotném akademickém prostředí.

Prof. PhDr. Josef Jařab, CSc, Dr.h.c. (1937), absolvent UP a UK, vysokoškolský učitel, literární vědec, amerikanista, v letech 1989–1997 rektor UP (po dvě funkční období), v letech 1997–1999 rektorem Středoevropské univerzity v Budapešti a Varšavě, jako nestraník byl senátorem a členem Parlamentního shromáždění Rady Evropy (1996–1998, 2000–2006).

Byl členem řady odborných institucí a organizací (předseda České a slovenské asociace amerikanistů, Český výbor pro UNESCO, Akreditační komise ČR a mezinárodní poradní výbor při Akreditační komisi Maďarské republiky, Český výbor Fulbrightovy nadace, výbor nadace Patriae, výkonná rada Asociace evropských univerzit, rada Nadace Vize 97, správní výbor Open Society Fund, v letech 2000–2004 prezident Evropské asociace amerikanistů aj.), v současnosti je členem rady Boloňské Magna Charty Universitatum, zakládajícím členem Učené společnosti ČR aj.

Je držitelem tří čestných doktorátů a významných ocenění, např. Medaile J. A. Komenského udělené Československou federální vládou; Pamětní medaile MU, Medaile Konference evropských rektorů, Ceny města Olomouce, Medaile za zásluhy udělené Akreditační komisí ČR, Zlaté medaile UP, Medaile MŠMT, Ceny Woodrowa Wilsona udělené velvyslanectvím USA za dlouhodobý přínos americko-českých vztahům aj.; jménem Univerzity Palackého univerzity převzal Cenu Hannah Arendtové za reformu vzdělávacího systému (1996).

Je autorem, spoluautorem nebo editorem více než 30 knih, sbírek esejů, antologií, apod., většinou z oblasti americké a anglické literatury a z literární teorie; publikoval řadu článků na téma transformace vysokoškolského vzdělávání, kulturního pluralismu a multikulturalismu; autor půldruhé stovky odborných referátů na konferencích doma i v zahraničí zaměřených na tematiku literární, kulturní, vzdělávací a politickou; přednášel na univerzitách v USA, Velké Británii, Kanadě, Německu, Rakousku, Polsku, Maďarsku, Itálii, Španělsku, Portugalsku, Dánsku, Finsku, Holandsku, Jihoafrické republice a na Tajvanu; autor několika desítek rozhlasových pořadů, literárních i obecně kulturních a společenských.

Foto - tj-

Od samého počátku jsme se ale dopouštěli také řady chyb – a říkám-li my, myslím tím stát, tedy vládu, ministerstvo školství, parlament, ale i školy samotné. Jednou z chyb bylo, že jsme se hned nesnažili vysoké školy lépe diferencovat, aby bylo zřejmé, jaké má každá poslání a jaké má místo v celém systému. Občas se objevovaly v tomto duchu užitečné návrhy, ale nakonec vždycky převládá egalitářský přístup: „všichni začínáme“, „jsme na tom všichni stejní“, „všichni potřebujeme pomoci“ – což byla pravda jen zčásti. A tak rozlišení vysokých škol na dobré, lepší, případně vynikající je vlastně problémem i dnes, navíc nevíme, jaká volit kritéria hodnocení.

Když jsem byl po čtyři roky členem akreditační komise, namítal jsem, že nemůžeme vyžadovat od každé nové vysoké školy vědecký výzkum, protože její tyto školy nejsou schopny odvést. Určitě by bylo užitečnější, kdyby platila diferenciace, podle níž by byly odlišeny vysoké školy na vskutku univerzitní, které jsou schopny propojovat vědecký výzkum s výukou, a na vysoké školy, které výsledky vědeckého výzkumu samy nutně nerealizují, ale jsou připraveny i nejnovější výsledky vědy na úrovni předávat dál v kvalitní výuce. Tady máme určitě velký dluh a značný zmatek plynoucí z naší nedůslednosti. Vždyť někdy bylo zcela zřejmé, že i akreditační komise při projednávání žádostí nových škol mohla pouze předstírat, že věří v deklarovaný badatelský potenciál. Následně muselo nutně docházet i k neefektivnímu dělení státních prostředků na vědeckou výzkumnou činnost.

Určitě pozitivním vývojovým krokem byla skutečnost, že jsme začali na školách diferencovat studijní programy, což mimo jiné rovněž umožnilo více studentům dostat se na vysokoškolská studia. Tento trend, který nesměle a experimentálně začal počátkem 90. let, se postupně proměnil v program, jak jej požaduje Boloňská deklarace. Dnes má už celoevropskou platnost, a v tom je její harmonizační a koordinační potenciál. Nejde o dosažení jednotnosti, ale kompatibility, o jejíž užitečnosti pro evropskou integraci a pro potvrzení otevřenosti Evropy nelze pochybovat. Přidali jsme se, ale zdá se mi, že zase jen tak napůl. Příliš dlouho například trvalo – a to i ministerstvu školství a celé vládě – než byl absolvent trhů připraven (a dokonce formálně schopen) přijmout absolventy bakalářského studia jako vysokoškolské absolventy. To trvá v mnoha oblastech bohužel dodnes, což přispívá k tomu, že bakalářské programy stále nejsou vnímány jako ucelené a v praxi uplatnitelné vysokoškolské vzdělání.

Dalším problémem je – a to je už problém vysokých škol i akreditační komise – jak jsou konkrétní bakalářské studijní programy koncipovány a schvalovány. Někde se to daří lépe, někde hůř, ale řekl bych, že třeba na naší vysoké škole potřebujeme ještě velmi dobře – na základě vyhodnocení i vlastních zkušeností – zvážit, zda vždy stačí tři roky k tomu, aby byl absolvent dobře připraven pro praxi. Boloňská deklarace sice mluví o třístupňovém vzdělávání a doporučuje základní orientaci tří/pět/šedem, ale ve světě jsou bakalářská studia často tři a půlletá až čtyřletá. Domnívám se, že u některých oborů a studijních programů k tomu budeme muset přistoupit také. Pak třeba nemusí už platit, že bakalář nemůže jít učit na základní školu. Myslím, že by mohl – pokud by absolvoval na pedagogických fakultách dobře poskládaný a praxí na školách doplněný čtyřletý studijní program. Obdobně jako v učitelském studiu by tomu mohlo být i v dalších oborech, třeba v přípravě na technická nebo administrativní zaměstnání a rovněž ve zdravotnictví. Studentů, kteří budou pokračovat v magisterském, tedy vlastně v postgraduálním studiu, by nemělo být více než dvacet procent, později možná ještě méně.

Máte na mysli zachování kvality?

Jednak v zájmu zachování kvality, ale také v souladu s potřebami a finančními možnostmi této společnosti a státu. Jsem přesvědčen, že bychom všechny studenty magisterského studia nemohli ani uplatnit, ani zaplatit. Nepotřebujeme, aby studovali v magisterských programech v takovém počtu, společnost potřebuje větší

počet těch studentů, kteří za tři až čtyři roky vystudují určitý obor a vystudují jej moderně – to znamená se schopností flexibility, schopností umět se dále učit. A to je další problém vysokého školství: ne všude jsme přešli od biflování a pozitivistického osvojení si informací k intelektuálnímu rozvoji mladé osobnosti. Mimochodem, celou dobu hovořím o mladých lidech, ale další dimenzi je samozřejmě celoživotní vzdělávání. Také v této oblasti studia nás ještě čeká zefektivnění studijních programů, které by odpovídaly lépe potřebám lidí, kteří se chtějí či musí dále vzdělávat. Dost rozšířený a tolerovaný formalismus dřívějšího dálkového studia nám určitě nemůže sloužit jako model.

Do jaké míry mohou vysoké školy samy ovlivnit řešení těch problémů, které jste právě formuloval? Do jaké míry jsou k tomu ochotny?

To je velmi dobrá otázka. Podle mého názoru je autonomie našich vysokých škol dostačující k tomu, aby mohly řešit řadu svých problémů. Jsou tu jistá omezení, třeba v tom, že na radikálnější potřebné změny nemají školy dostatek prostředků. Ale to bude platit vždycky – nikdy nebude na vysoké školy, vědu a výzkum dost peněz, a to platí jistě obecně. Uprímně řečeno, u nás se situace jistě postupně zlepšuje, i když si umím představit lepší. Vzpomínám si na začátek devadesátých let, kdy byly finanční možnosti daleko horší, a tehdy to byla opravdu překážka např. pro to, aby bylo možné realizovat potřebné reformy během jednoho nebo dvou let. Jako tehdejší rektor jsem neměl těch pět nebo šest milionů navíc, a proto jsem např. nemohl navrhnout, abychom se zbavili učitelů, které tu nepotřebujeme, nemohl jsem pozvat učitele ze zahraničí, kteří by to tady rozhybali... Takže jsme jen tak paběrkovali – pomocí mezinárodních výměn, prostřednictvím zahraničních návštěv, konferencí, seminářů. Chtěl jsem třeba, aby si hlavně mladí učitelé uvědomili, že učit a přednášet se dá také jinak, že třeba stačilo přednášku pro zahraniční studenty nechat napsat a rozmotat a pak v semináři už jen nad obsahem diskutovat. Byl to zdanlivě velmi jednoduchý skok do aktivní výuky, ale bylo také neuvěřitelně těžké toho dosáhnout, a to i z toho prostého důvodu, že nebylo dost učitelů, kteří by ovládali jazyk natolik, aby mohli spontánně debatovat. Dnes už jsme na tom se znalostí cizích jazyků výrazně lépe, a tak by, podle mého názoru, mohla být univerzita v současnosti v oblasti internacionalizace už o něco smělejší.

Minulý semestr jsem přijal pozvání z Katedry historie a učil jsem v programu „Euroculture“. Chtěl jsem si mimo jinou ověřit, jak jsou podobné programy našimi mladými učiteli z Filozofické fakulty připravovány. Zahraniční studenti byli v podstatě spokojeni, ale stejně jako mně jim vadilo, že v programu nebyli žádní čeští kolegové, protože pak by živě diskuse mohly získat další zajímavý rozměr. Vždyť někteří právě kvůli tomu do Česka přijeli. I některé technické záležitosti bylo možné v programu připravit důkladněji. Takže úspěch? Ano, ale udělat z takového kurzu něco mimořádného se zatím nepodařilo. Bude-li možnost v programu pokračovat, je třeba jej připravit a realizovat tak, aby jej absolventi po Evropě i dále propagovali jako dobrou zprávu o olomoucké univerzitě. Soutěživost mezi školami samozřejmě poroste, je tedy velmi důležité šanci, kterou máme, skutečně chytit „za pačesy“, jinak ji můžeme rychle ztratit. A je obtížné získat ji později zpět.

Jak tedy vysoké školy využily konkrétně těchto možností – možností internacionalizace a mezinárodní spolupráce?

Podle mého názoru (a na základě poznatků z mého působení v European Science Foundation) využíváme možnosti mezinárodní vědecké spolupráce zatím pouze částečně, kromě špiček v oblasti doktorandských studia, a to kupodivu spíše v oborech přírodovědných a lékařských než v humanitních a společenských vědách, i když ty byly bývalým režimem nejvíce ochromeny; naši doktorandi, i olomoučtí, se dostávají do týmů, které jsou

Pokračování na str. 9

Kdo jsme...

opravdu velmi kvalifikované a erudované. Problém je, zda se chtějí vzdýcky a hned vrátit. Ale trůfám si být v tomto ohledu spíše optimista. Domnívám se, že „brain-drain“, kterého jsme se tolik báli, není v českém případě tak katastrofální, jako je stále ještě třeba v Rumunsku, Bulharsku či v zemích bývalého Sovětského svazu. Myslím, že tamní problémy jsou i dnes ještě hlubší, než byly u nás v devadesátých letech.

Internacionalizace ve školství nám samozřejmě pomáhá překonávat dědictví minulosti – důsledky naší nedobrovolné izolovanosti i nedostatek sebevědomí. Je dobře, že dnes už více než stovky českých studentů studují i na věhlasných zahraničních vysokých školách a další tisíce se účastní výměnných studijních programů. Vzdělávání zvláště mladé lidi pro naši budoucí společnost i pro Evropu, již jsme součástí. Zní mi to jako argumentace z předminulého století, když slyším neustálé zdůrazňování „národních zájmů“, třeba z úst současného prezidenta. Co to máme na mysli? Copak bylo v českých národních zájmech například vyhoštění Středoevropské univerzity z Prahy, na němž se tak výraznou měrou podílel právě Václav Klaus jako premiér naší vlády? Určitě ne. Nejenže jsme přišli o skvěle vybavenou knihovnu v oblasti společenských věd, ale ztratili jsme myšlenkově pulzující akademické centrum a také tisíce doživotních přátel Prahy a Česka, jak už tomu u zahraničních absolventů vzpomínajících na studentská léta bývá. (Navíc absolventi této úspěšné mezinárodní univerzity stále více posilují i mezinárodní síť vlivných institucí a organizací.) Internacionalizace na vysokých školách a ve vědeckých ústavech musí kromě jiného usilovat o překonávání úzkoprsého a provinčního pojetí národních zájmů. A navíc je důležité, aby proměňovala naše vysoké školy i zevnitř, aby ovlivňovala samotného ducha jejich prostředí, což se potvrzuje jako ta vůbec nejnáročnější proměna.

Co vysokým školám brání v realizaci potřebných změn?

Jsem zpátky u té autonomie. Jak už jsem naznačil, myslím, že není malá, a určitě umožňuje školám mnohé změny realizovat. Je třeba jí umět rozumně využívat. Ale je třeba jí také bránit, protože vždy budou činěny pokusy nějak ji omezit. Souhlasím např. s názorem, že současná snaha některých politiků posílit kompetence správních rad na úkor senátů, tzn. samosprávy škol, by mohla být ve svých důsledcích pro autonomii jednoznačným ohrožením. Na závěr svého působení v Radě Evropy jsem vypracoval a přednesl celoevropskou zprávu na toto téma. * Byla výsledkem dlouhé diskuse, která se konala napříč Evropou. Potěšil mě slovenský Evropský komisář Ján Figel, který potvrdil to, čemu věříme nejen na našich vysokých školách: že totiž rozdělování prostředků – kam, jak, proč – bude i v budoucnu stále rozumněji a lépe využito, bude-li svěřeno vysokým školám samotným spíše než úředníkům z ministerstva školství, či lidem, které oni jmenují. Podobný zásah do autonomie by byl špatný, potlačil by iniciativní a kreativní myšlení, podpořil by ali-

bismus. A šířil by velmi škodlivou vzájemnou nedůvěru. Já doufám, že k ničemu takovému nedojde. Ale možná, že by právě takový negativní impulz mohl vyprovokovat vysoké školy k tomu, aby dokázaly nejen politikům, ale i veřejnosti, že umějí autonomie a akademických svobod využít k tomu, aby nabídly ze svého potenciálu to nejlepší a aby to nabídly způsobem, o kterém umějí rozhodnout neefektivněji ony samy. Autonomie a akademické svobody nejsou samozřejmě něčím navždy daným, univerzity musí znovu a znovu umět tyto své výhody – a svým způsobem to jsou výhody – zdůvodnit a ospravedlnit. A to možná dostatečně nedělají.

Univerzity by měly být schopny – a to je snad, pokud jde o politiku, to vůbec nejdůležitější – dokázat společenosti, že jsou tedy potřebné, že umí rozhodovat o tom, jak připravit mladou generaci co nejlépe, a že to umějí lépe než politici, úředníci, poslanci a senátoři, kteří připravují zákony, že si plně zaslouží důvěru společenosti. Tu je však třeba si samozřejmě získat nejen reputací, ale především výsledky. Tady mají, myslím si, české vysoké školy ještě dluh i v tom, jak výsledky společenosti „prodávají“. Všechny politické strany mluví o prioritě vzdělávání, o prioritě vědy a výzkumu v politických programech, ale hned po volbách jsou ochotny sáhnout v případě potřeby nejprve do kapsy vysokému školství – a nikdo se neozve. Přitom jsem přesvědčen o tom, že tato společnost přikládá velký význam vzdělání svých dětí a vnuků, vysoké školy ji zatím ale neumějí získat více na svoji stranu pro jednání s politiky. To se musíme naučit.

V současnosti se objevují názory, které s autonomií univerzit také souvisí: jestli by vysoké školy neměly změnit styl svého řízení na způsob manažerského vedení. Jaký je váš názor?

Nevím. Myslím, že Evropa není připravena na to, aby změnila vedení vysokých škol na manažerský způsob. Z toho totiž potom bude plynout, že student je klient, absolvent produkt atd. ... Domnívám se, že už historicky byla síla evropských univerzit v tom, že byly svobodně řízené samosprávou akademické obce. Což ale vůbec neznamená, že by si lidé, kteří na vysokých školách rozhodují, nemohli dát od manažerských odborníků posoudit konkrétní otázky a jejich řešení. Stále ale platí, že tam, kde byly potlačeny akademické svobody a zásady autonomie, byly výsledky vždycky výrazně horší. Je ovšem trochu paradoxní, že vysoké školy pořád ještě de facto přímo požadují větší závislost na státu – třeba tím, že jsou zásadně proti školnému.

Ale existuje i další paradox: lidé nemají o práci v samosprávě velký zájem. Do akademických senátů jsou voleni i jednotlivci, kteří svou roli senátora nijak zvláště neplní, takže se vlastně ztrácí schopnost motivovat autonomii dovnitř. Malý příklad z voleb do senátu Filozofické fakulty: přijel jsem z Prahy, abych volil členy fakultního senátu, ale zjistil jsem, že lidí, kteří se voleb vůbec zúčastnili, bylo tak málo, že se musely volby opakovat. To je tedy někde zakopaný pes, ne? Asi máme na vysoké škole lidi, kteří se s těmi privilegii, o kterých jsme mluvili, neztotožnili, stejně jako se neztotožnili s právy a povinnostmi vysokoškolského učitele a studenta. To je další velké manko.

Nesouvisí s tím také otázka aktivnějšího přístupu vysokoškolských pedagogů a studentů k věcem veřejným, k politickým diskusím o celospolečenských tématech?

Určitě. Myslím si, že jsme z prostředí vysokých škol až příliš důsledně vyloučili možnost politických debat. Samozřejmě bylo správně zrušit všechna ta „zvláštní“ oddělení a CZV KSČ, SSM a SČSP, ale to ještě neznamená, že by studenti, naši budoucí nejdůležitější občané, neměli mít možnost otevřeně a kriticky diskutovat s ministrem nebo premiérem, případně představitelem i nějaké politické organizace – a třeba je názorově roztrhat na cucky. Když jsem kandidoval do senátu, ať v roce 1996 nebo 2000, nemohl jsem na vysoké škole se studenty mluvit, protože to tzv. nepatří na akademickou půdu. Ale to vůbec není pravda. Samozřejmě, politická činnost sem nepatří, ale politické debaty by tu být měly a mohly by poskytovat právě tu občanskou motivaci,

Pokračování ze str. 8

kterou ve společnosti včetně akademické komunity tolik postrádáme. Demokracizace a výchova k demokratickému občanství prostřednictvím vysokoškolských aktivit je ale celosvětový problém, který se přímo odvíjí od otázek spjatých s krizí demokracie jako takové, a ta, jak se zdá, se nevyhýbá ani akademické půdě. Je ale velmi důležité, zvláště tam, kde občanská společnost není ani rozvinutá, ani partajními politiky vítaná, abychom její roli nejen slovně zdůrazňovali, nýbrž i činy naplňovali. A tak nejen politologové, ale také budoucí lékaři, učitelé a ostatní by měli být už na vysoké škole vedeni k tomu, aby se vyjadřovali k věcem veřejným, aby se věci veřejné staly i jejich záležitostmi.

K tomu ještě jedno dilema: Bude nám trh práce diktovat, jak na něj máme připravovat naše absolventy, anebo to budeme naopak my, kdo bude určovat, jak tento trh bude vypadat? První varianta bude znamenat, že připravíme odborníky, kteří budou umět řešit problémy dneška, ale na vysoké škole musíme vychovat odborníky, kteří budou schopni řešit problémy zítřka a pozítřka, problémy, které ten dnešní trh práce, ta dnešní realita ještě ani nezná. Obecněji řečeno, je důležité, abychom jako univerzity byli součástí širšího, i kulturního života. Když si vzpomenu na dobu Večerních rozmluv, myslím, že se tehdy skoro bezděky podařilo propojit univerzitu a město, lidé sem chodili a debatovali, nikdy jsme sice nic přímo u aule nevyřešili, ale otevřeli jsme témata a společně o nich přemýšleli. A to byl užitečný počátek potřebného trendu.

Rozmluvy ale skončily a vy jste odešel. Napadá mne – zůstává na UP dostatek výrazných osobností?

Na to je těžká odpověď, ale řekl bych, že ano. Na řadě oborů jistě jsou a zůstávají, je zde řada lidí, kteří byli vyznamenáni za vědeckou práci, i mladí lidé. Na slavnostních shromážděních Učené společnosti mohou být už několikrát pyšný na to, že mezi oceňovanými mladými vědci i studenty byli Olomoučané. Také překladatelské soutěže vyhrávají často zdejší posluchači ... Samozřejmě by jim mohlo být vic, ale každý z nás by mohl více. Každý by si měl kromě kritiky zároveň přiznat, do jaké míry vlastně ospravedlňuje sobě i společnosti pozici, kterou zastává. Pozice vysokoškolského pedagoga je už i lépe honorována, rozhodně lépe, než v roce 1990, a navíc, když dělám něco, co je vlastně současně i mé hobbí, mohu si říct, že mám vlastně nějakých deset tisíc měsíčně navíc ...

Načrtni jste v úvodu některé současné problémy českých vysokých škol. Jak by jejich řešení mohlo vypadat konkrétně na UP? Co třeba odlišnost sedmi fakult – nerozevirají se mezi přírodními a humanitními vědami pomyslné nůžky?

Je to škoda. Pokoušel jsem se v polovině devadesátých let o hlubší propojení; domníval jsem se, že by bylo dobré, aby např. studenti mohli svobodněji volit předměty typu C, student fyziky by mohl chodit také třeba na teologii anebo na dějiny umění. Teoreticky to možné je, je jen otázka, jestli tu možnost studentům dostatečně prezentujeme. Vůbec by to chtělo posílit prezentaci všech možností a potenciálu vysokoškolského studia, konkrétně studia na naší alma mater. Máme teď např. – řeknu s nadsázkou – dva kancléře, ale já si nemyslím, že právě to bylo to pole, které jsme museli obohacovat. K dělení Informačního centra jsem se na stránkách Žurnálu UP před časem vyjádřil, bohužel jsem na své otázky odpověď nedostal, jen mi paní prorektorka citovala zákon, který znám, protože jsem jej sám schvaloval. Ale já jsem nechtěl za každou cenu kritizovat, chtěl jsem opravdu vědět, čeho chceme změnami dosáhnout, abychom výsledky a následky měli čím poměřovat, a to jsem se nedověděl. Je jenom doufat, že se nenaplní ona buddhistická moudrost, která potvrzuje pravdivost rčení, že nestanovíme-li si cíl, nemůžeme ani bloudit. Uvidíme tedy po čase, co praxe přinese.

Bude to možná vypadat, že si foukám pod rohožku, ale opravdu jsem měl od prvních dnů na rektorátě dojem, že víme, kam chceme jít. V posledních letech se mi zdá, že se přešlapuje právě v jasnějším směřování trochu na

Dokončení na str. 10

▲ Rektor UP prof. L. Dvořák, CSc., přivítal 10. 7. 2007 ve své pracovně prof. J. Jaraba, CSc., při příležitosti jeho životního jubilea a jeho zaslouhy o rozvoj UP ocenil symbolicky – předáním pamětní medaile, porýzené prvním rektorem UP prof. J. L. Fischerem a udělovanou cestným doktorům UP.

-red-, foto -tj-

Olomoucké hematologické dny v novém kabátu

Letos již XXI. Olomoucké hematologické dny s mezinárodní účastí spojené s XI. Konferencí ošetřovatelských profesí v hematologii a X. Konferencí zdravotních laborantů v hematologii, jež jsou tradičně pořádány Českou hematologickou společností ČLS JEP, Společností pro transfúzní lékařství ČLS JEP, Českou asociací sester, Hemato-onkologickou klinikou LF UP a FN Olomouc, nadací HAIMAOM na podporu transplantace kostní dřeně a Moravskou vysokou školou Olomouc, se svou hlavní částí přesunuly do reprezentativního prostoru Regionálního centra Olomouc. Další části se konaly také v Uměleckém centru UP a Clubu Sidia.

Olomouc se tak opět naplnila rekordním počtem hematologů a příslušníků dalších profesí v hematologii. Považte: zaznělo 179 přednášek pro 789 přihlášených posluchačů, kteří měli možnost prostudovat 76 posterů! Kvalita konference se odrazila i v počtu přidělených kreditních bodů do systému kontinuálního celoživotního vzdělávání lékařů (CME) – European Council for Accreditation in Hematology (ECAH) přířklí této edukační aktivitě neuvěřitelných 14,75 CME kreditních bodů. To vše se odehrálo pod záštitou rektora UP prof. L. Dvořáka, CSc., rektora MVŠ Olomouc prof. M. Hrabovského,

DrSc., děkana LF UP prof. Z. Koláře, CSc., ředitele FN Olomouc doc. Č. Neorala, CSc., hejtmana olomouckého kraje RNDr. I. Kosátika a primátora města Olomouce M. Novotného – ti všichni včetně prezidenta sjezdu prof. K. Indráka, DrSc., mohli být více než spokojeni s průběhem největšího každoročního setkání českých a slovenských hematologů, které tradičně probíhá v prohrátých předprázdninových dnech.

V rámci satelitních symposií i v jednotlivých tematických sekcích zazněly hodnotné edukační přednášky – a to nejen uznávaných zahraničních hostů, jako byl prof. G. F. Fischer (Department of Blood Group Serology, University of Vienna), prof. J. L. Spivak (Johns Hopkins University School of Medicine, Baltimore, USA), ale i předních zástupců české a slovenské hematologie.

Vědecký program vyvrcholil tradiční Widemannovou přednáškou, kterou kongres uctívá památku zakladatele olomoucké hematologické školy prof. B. Widemanna, CSc.; tuto letos přednesl prof. R. Kralovics z Vídně na téma role JAK2 mutace v patogenezi myeloproliferativních onemocnění. Prof. R. Kralovics je vedoucím jednoho z pěti týmů, které v roce 2005 tuto mutaci popsaly a nastartovaly tak další výzkum na jedné straně v oblasti

patogeneze a na druhé straně v oblasti cílené léčby myeloproliferativních chorob.

V průběhu slavnostního zahájení celého sjezdu bylo uděleno několik významných ocenění: pamětní medaile k 50. výročí obnovy UP doc. A. Bártové, CSc., a prof. L. Chrobákové, CSc.; čestné členství České lékařské společnosti J. E. Purkyně prof. K. Indrákovi, DrSc. Na závěr sjezdu byly vyhodnoceny nejlepší příspěvky: za abstrakt prof. J. Starý, DrSc. (Klinika dětské hematologie a onkologie Motol), který se svým kolektivem získal i cenu za nejlepší článek v časopise Transfúze a hematologie dnes; dále za poster Mgr. M. Lengerová, PhD. (Centrum molekulární biologie a genové terapie, Interní hemato-onkologická klinika, FN Brno); za klinickou přednášku MUDr. M. Karas (Hemato-onkologické oddělení, FN Plzeň); za přednášku z oblasti experimentální hematologie Mgr. S. Takáčová, PhD. (Ústav biologie, LF UP Olomouc).

Celá konference byla orámována příjemným společenským programem – bohatým rautem po ukončení satelitních symposií, koncertem klasické hudby na závěr slavnostního zahájení a neodmyslitelným společenským večerem v krásném prostředí hotelu Zámek Velká Bystřice. Zde všude doznivaly diskuse nad výsledky předložených prací a vznikaly nové či se prohlubovaly dosavadní sympatie, jež napomáhají kvalitní spolupráci na poli hematologie nejen na území naší republiky.

–mp–, foto archiv OHD

Kdo jsme...

místě. Mlýn sice mele dál, ale není mi úplně jasné, zda víme, jaká je ta další štace, ke které chceme dojít. Ale možná je to tím, že jsem byl v posledních letech také trochu mimo každodenní život naší almae mater. A nechám se rád přesvědčit o tom, že se mýlím. Na druhou stranu určitě přiznávám, že řídit vysoké školy po devadesátém roce bylo asi snadnější než nyní. To, že naše univerzita už té době dosahovala viditelnějších výsledků, bylo dáno také tím, že prakticky vstávala z popela. A když se fénix zvedá, je ho vždycky dobře vidět, zatímco když už lítá ve voliéře s ostatními fénixy, případně s dalšími opeřenci, už to není tak výrazné a rozeznatelné. Je to podobné, jako když se začala u nás prosazovat demokracie – bylo to jednodušší hned po Listopadu, než je to dnes. Víme, že existují jednodušší a krátkodobě i efektivnější způsoby řízení společností a států (viz Putinovo Rusko) – ale současně víme, že jsou určitě horší než ta demokracie.

Proč už jste nekandidoval na rektora UP?

Především proto, že jaksi nevěřím na opakovaně vstupování do oné legendární řeky, ale přispěly k tomu i osobní a rodinné důvody. Což ale neznamená, že mne přestávají univerzita, fakulta nebo katedra zajímat. Potenciál UP je značný, někdy ledasčím limitovaný, ale určitě není ještě plně využíván. Je třeba si možná jasněji říci, kam směřujeme, na co a na koho se budeme soustředovat, jaká bude naše role ve městě, v regionu, ve státě a v mezinárodním kontextu. Musíme více vtáhnout do svých plánů olomoucký magistrát i kraj, a společně potom oslovit ministerstvo a vládu: Podívejte, tady jsme, toto chceme udělat a na to chceme prostředky, protože takto chceme přispět k obecnému rozvoji.

Nebyl jsem sám, pro koho poslední volby rektora UP byly zklamáním, a to i proto, že jim žádná taková diskuse nepředcházela. To není jen kritika kandidátů, ale celé akademické obce. Výměna vedení musí přece vždy být aktivizačním momentem pro všechny – a u nás proběhla za obecného nezájmu! A tak se prostě jen jede dál. Ale to – zvláště v dnešním konkurenčním světě – nemusí stačit.

Máte možnost své názory a zkušenosti konzultovat se současným vedením?

Když už jsem na rektora kandidovat nechtěl, nebudu kibicovat od postranní čáry, ale když se mi něco nelíbí

a myslím si, že k tomu mám co říci, tak to v dobré víře, že mohu něčemu pomoci či na něco upozornit, řeknu. A čekal bych podobný, myslím že zodpovědný přístup od jednoho každého na naší univerzitě. Jinak musím říci, že jsem konzultoval řadu věcí jak s panem prorektorem Dürrem, tak i s panem rektorem. A mám dojem, že se dialogu ani jedna strana nebrání.

Jaký máte pocit ze svého působení ve vysoké politice – je to zadosťuchání, anebo spíše zklamání?

Tak napůl. Obecně vzato, nemohu říci, že bych svého času v ústavní a mezinárodní politice lítal, byla to náročná, ale i užitečná lidská i občanská škola. Nemohu říci, že jsem zklamán, protože jsem vědomě a se všemi logickými důsledky zvolil „mocenskou“ pozici nestranika. Určitě bych politicky dosáhl na víc, kdybych vstoupil do nějaké politické strany, protože bych měl větší podporu pro to, co chci prosadit. Ale to mi není vlastní, a i proto jsem až v Senátu byl spoluzakladatelem Klubu otevřené demokracie, který je nestranickým (nikoli však nepolitickým) sdružením. A protože měl Klub určitou sílu, mohl jsem jako jeho člen být např. po čtyři roky předsedou zahraničního výboru, což byla pozice, která mě svými možnostmi a svou náplní velmi uspokojovala. Práce výboru i jejího předsedy mi připadala zajímavá i užitečná – šlo v podstatě o parlamentní diplomatickou činnost a intenzivní spolupráci s ministerstvem zahraničí, s našimi zastupitelskými úřady ve světě a zahraničními u nás. V Radě Evropy, kde jsem působil jako člen parlamentní delegace dohromady skoro po osm let, se zase musel člověk přidat k nějaké politické skupině (kromě věcné práce ve výborech) – a tak jsem se stal jako nestraník místopředsedou liberálů ve Štrasburku. Cítil jsem se v této společnosti dobře a svobodně, a protože to byla v jisté chvíli třetí nejsilnější skupina, trochu jsem okusil, jaké to je pracovat v širší politické, skoro stranické podpoře zádech, což bylo určitě snadnější.

...což by bylo snadnější i při případné kandidatuře na prezidenta u nás. Kdybyste byl pro příští volby navržen na kandidáta, přijal byste?

Kdybych byl navržen, což se stát u nás nemůže, tak asi ano, protože si myslím, že skoro kdokoli by byl lepší než Václav Klaus. Ten člověk zasévá do našeho národa hluboký skepticizmus a praktikuje něco, co se pilně pěst-

Dokončení ze str. 9

tovalo už v desetiletích totality: dogmatické myšlení. Stále uměle (a účelově) vyhledává nějakého nepřitele – EU, ekology, disidenty, občanskou společnost, zastánce lidských práv... Udajně proto, aby bránil naši svobodu. Ale o svobodu v Klausově pojetí já nestojím, stejně jako jsem nestál o myšlenku a „vydobytky“ socialismu za bývalého režimu. A nestál jsem tehdy a nestojím ani teď o onu nabízenou či spíše vnučenou demagogickou obranu.

I argumenty, že je Klaus populární, je nutno brát s jistou rezervou – je to výsledek jeho chytrého až chytráckého populismu, ale také přetrvávajícího respektu k úřadu prezidenta (který vznikl za T. G. Masaryka a byl oživen Václavem Havlem), což je jistě dobře. Jsem rád, že v této společnosti ještě nějaký respekt vůči nějaké autoritě existuje. Ale „populární“ by mohl dnes v této pozici být možná i krteček a určitě by jim byl Jára Cimrman...

Mne může za prezidentského kandidáta navrhovat třeba spisovatel a kamarád Jiří Stránský, jemuž bych sám rád jmenování oplatil. Ale politické strany, které sice hovoří o potřebě „nadstraničké“ hlavy státu, budou jistě hledat mezi svými. Mám zkušenost z voleb předsedy Senátu: tehdy mi tuto pozici nabídl lidovec, načež k nim přišel Miroslav Kalousek a řekl jim: Budete volit Sobotku. A bylo to. Dokonce ani klub sociálních demokratů nevolil jinak. Ptal jsem se paní senátorky Gajdůškové, která je důslednou opoziční kritičkou ODS a na Jaraba pěla chválu za jeho činnost v Radě Evropy, proč jsem nemohl dostat hlas z jejich strany, a bylo zřejmé, že při volbě myslí pouze na jediné – na zisk vlastního místopředsedy (na něhož měli ostatně zcela legitimní nárok, takže ústupek hledat ani nemuseli). Opoziční smlouva z konce devadesátých let ale přece jasně naznačila, že naše partokracie není totožná s bytostnou demokracií. Důležitější než politické programy je podíl na moci. A dokonce následně vzniklá čtyřkoalice posléze zemřela na stejnou nákau. A tak musím říci, že ani k příštím prezidentským volbám nevzhlížím s velkými nadějemi na žádoucí změnu.

Děkuji za rozhovor.

Připravila V. Mazochová

* Text doporučení Rady Evropy týkající se problematiky akademických svobod a univerzitní autonomie, jehož byl prof. J. Jarab zpravodajem, viz <http://www.jarab.cz/>: Academic Freedom and University Autonomy (30. 6. 2006).

Prof. Ing. Ján Stoffa, DrSc., významná osobnost technické výchovy

Prof. J. Stoffa, DrSc., se narodil 11. 7. 1937 v obci Šamudovce na Slovensku. Jeho prvotní orientace byla na oblast elektrotechnologie (kterou ovšem ani teď neztrácí ze zřetel svého vědeckého zájmu), následně vědecké zaměření na didaktiku materiálůvědy, teorii technické výchovy a vědecko-technickou terminologii z něj činí osobnost určující směr a další rozvoj oborové didaktiky v celém středoevropském regionu.

Profesorem v oboru elektrotechnologie byl jmenován ve věku 43 let, ale již předtím mu byla udělena

vědecká hodnost doktor technických věd. Působil a stále působí v mnoha odborných komisích, vybereme-li namátkou, pak byl členem oborové komise pro elektrotechniku, členem oborové komise pro strojírenství, předsedou komise pro udělování

vědeckých hodností doktora technických věd v oboru Elektrotechnologie, členem Společné oborové komise v oboru Technologie vzdělávání a v Terminologické komisi Ministerstva školství SR. Pan profesor působil a stále působí v mnoha vědeckých radách v České republice i Slovenské republice, je zakladatelem a vědeckým garantem mezinárodní vědecko-odborné konference DIDMATTECH a působil rovněž v redakčních radách časopisů Technika, Elektrotechnický obzor a Elektroizolační a kabelová technika. Za zmínku stojí i rozsáhlé editorství sborníků vědeckých prací a vědecko-odborných konferencí, posuzovatelská a expertizní činnost (cca 230 publikovaných recenzí a cca 200 nepublikovaných posudků).

Významnost vědecké práce prof. J. Stoffy dokládá cca 650 prací, z toho 26 monografií, 13 učebních textů, cca 220 vědeckých studií, cca 230 recenzí a 160 jiných publikací. Z tohoto úctyhodného počtu má cca 350 prací prokazatelný didaktický aspekt.

K nejvýznamnějším odborně-vědeckým pracím prof. J. Stoffy patří monografie *Otázky a odpovědi z elektrotechnických materiálů* (dvě vydání ve slovenštině a jedno vydání v ruštině), celostátní středoškolská učebnice zcela nové koncepce *Elektrotechnologie* (vydána ve třech vydáních ve slovenštině, dvě v maďarštině a jedno vydání v češtině), spoluautorství a podíl na celkové koncepci první československé didaktiky

technické výchovy (Mošna, F. et al. *Didaktika základů techniky I, II, Didaktika technické výchovy*) a významná a ojedinělá monografie *Terminologie v technické výchově* (1. vyd. 1994, 2. opr. a dopl. vyd. 2000).

V současnosti je prof. J. Stoffa významným členem Katedry technické a informační výchovy Pedagogické fakulty UP, kde působí jako profesor již od roku 1995. S katedrou ovšem spolupracuje již od roku 1992, v letech 1996 až 2001 katedru vedl. Můžeme říci, že díky osobnosti prof. J. Stoffy a jeho vědeckým aktivitám dosáhla Katedra technické a informační výchovy PdF UP významných vědeckých úspěchů v oblasti oborové didaktiky a je uznávaným vědeckým pracovištěm nejen v České republice, ale i v zahraničí. Také díky osobnosti prof. J. Stoffy katedra v současnosti nese svůj název a je garantem studijního oboru Technická a informační výchova.

Chtěli bychom prof. J. Stoffovi popřát mnoho sil a pracovních úspěchů v dalších letech, aby se jeho vědecká práce stala inspirací pro mnoho mladých vědeckých pracovníků, kterým věnuje mnoho sil a času.

Ing. Č. Serafín, Dr., PdF UP, foto archiv PdF

Blahopřejeme!

Prof. M. Hrabovský, DrSc., vedoucí Společné laboratoře optiky Univerzity Palackého a Fyzikálního ústavu AV ČR obdržel 28. 8. z rukou rektora UP prof. L. Dvořáka stříbrnou medaili Za zásluhy o rozvoj UP. Slavnostní událostí uskutečněné při příležitosti životního jubilea oceněného se zúčastnili také prof. J. Ševčík, děkan PdF UP, a prof. J. Ulrichová, CSc., prorektorka UP pro záležitosti vědy a výzkumu (na snímku vlevo).

-red-, foto -da-

UNIVERZITNÍ PRACOVISŤE INFORMUJÍ

Kurzy speciální pedagogiky pro zdravotní personál podruhé

Na Pedagogické fakultě UP byl v souvislosti s řešením projektu „Tvorba a realizace kurzů v rámci celoživotního vzdělávání rozšiřujících kvalifikaci v oblasti speciální pedagogiky“ Operačního programu rozvoje lidských zdrojů zahájen již druhý sled kurzů z oblasti speciální pedagogiky určený pro střední zdravotní personál a pracovníky zdravotních a sociálních odborů Olomouckého kraje. Kurzy jsou zaměřeny především na specifika poradenské práce s osobami se zdravotním postižením všech věkových kategorií. Financování celého projektu je zajišťováno Evropským sociálním fondem EU ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR, partnerem a jedním ze

supervizorů projektu je Krajský úřad Olomouckého kraje. Od července až do října 2007 se tak účastníci mohou seznámit s koncepcí a hlavními postupy v rámci kontaktu s osobami s mentálním, sluchovým, zrakovým, tělesným a kombinovaným postižením, včetně jedinců s narušenou komunikační schopností.

Zájemci o tyto i další návazné kurzy s tematikou komunikace s osobami se zdravotním postižením se mohou hlásit na Katedře speciální pedagogiky PdF UP, která je prostřednictvím vybraného týmu odborníků pod vedením doc. K. Vitáskové řešitelem projektu.

Kontakt *katerina.vitaskova@upol.cz*.

-pdf-

Příjímání řízení na některých fakultách pokračovala

Na některých fakultách UP proběhlo na začátku září druhé kolo přijímacích zkoušek ke studiu na některých oborech v akademickém roce 2007/2008.

Přírodovědecká fakulta jej vyhlásila vzhledem k tomu, že kapacita některých z nich nebyla zcela zaplněna, a to jak v bakalářských, tak i magisterských navazujících studijních programech, např. Matematika, Chemie, Fyzika, Geologie, Informatika aj.

Do některých oborů bakalářského a magisterského studia vyhlásil druhé kolo přijímacího řízení také dě-

kan FF UP; tato možnost se týkala např. oborů Polská filologie – Ruská filologie, Dějiny výtvarných umění, Historie či Judaistka a Německá filologie aj.

V závěru měsíce srpna se konaly přijímací zkoušky také na Cyrilometodějské teologické fakultě, a to na nově akreditovaný bakalářský tříletý studijní obor Sociální pedagogika (studijní program Pedagogika) v prezenční formě studia, které bude zahájeno rovněž již v tomto akademickém roce.

-red-

Červnová, červencová a srpnová produkce

Cyrlometodějská teologická fakulta

Opatrný D. (odp. red.): *Studia theologica* 28. Teologický časopis. Léto 2007, ročník IX, číslo 2.

Fakulta tělesné kultury

Hodaň, B. (hl. red.): *Tělesná kultura 2007*. Periodikum. Sv. 30, č. 2.

Mikláňková, L.: *Hudba jako prostředek motivace a iniciace žáka v tělesné výchově*. 1. vyd., 44 s.

Štěrbová, H.: *Sexualita osob s mentálním postižením*. 1. vyd., 102 s.

Vařeková, R.: *Pohybujeme se pro radost a zdraví*. 1. vyd., 36 s.

Wittmannová, J.: *Osobnostní a sociální výchova ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví*. 1. vyd., 68 s.

Krejčířová, O., Skopalová, J.: *Deviace a sociální patologie*. Vybrané jevy. 1. vyd., 68 s.

Filozofická fakulta

Tárnyiková, J.: *Sentence Complexes in Text*. 1. vyd., 256 s.

Lazorčáková, T.: *Divadelní mise Františka Čecha*. 1. vyd., 330 s.

Ševcova, L.: *Infinitivní věty v ukrajinštině (ve srovnání s ruštinou)*. 1. vyd., 128 s.

Bednář, V.: *Internetová publikace a elektronické publikační systémy*. 1. vyd., 72 s.

Požizka, P. (uspoř.): AUPO. *Philologica* 91. *Bohemica X*. 1. vyd., 376 s.

Lékařská fakulta

Výroční zpráva 2006. 100 s.

Dostál, J.: *Etické a právní aspekty asistované reprodukce*. Situace ve státech přijatých do Evropské unie v roce 2004. 1. vyd., 172 s.

Kaňovský P., Herzig, R., a kol.: *Obecná neurologie*. 1. vyd., 244 s.

Šimánek, V. (výk. red.): AUPO. *Biomedical Papers*. Vol. 151, No. 1. June 2007. 160 s.

Pazdera, J.: *Základy ústní a čelistní chirurgie*. 1. vyd., 242 s.

Kaňovský, P., Herzig, R., a kol.: *Speciální neurologie*. 1. vyd., 338 s.

Pedagogická fakulta

Výroční zpráva o činnosti PdF za rok 2006. CD.

Stopenová, A.: *Základy matematiky 5*. Dotisk 1. vyd., 68 s.

Eberová, J.: *Základy matematiky 6*. Dotisk 1. vyd., 74 s.

Dopita, M.: *Pierre Bourdieu o umění, výchově a společnosti*. 1. vyd., 184 s.

Právnická fakulta

Malacká, M. (hl. ed.): *International and Comparative Law Review*. Vol. 6, No. 16, 2006.

Pospíšil, R.: *Finance a bankovníctví*. 1. vyd., 140 s.

Přírodovědecká fakulta

Holubová, R. (ed.): *Vybrané problémy současné fyziky*. Sborník. 1. vyd., 188 s.

Petr, J., et al. (eds.): *Book of Abstracts*. Sborník. 1. vyd., 172 s.

Nezvalová, D. (ed.): *Výzkum prekonceptů*. Konstruktivismus a jeho aplikace v integrovaném pojetí přírodovědného vzdělání. 1. vyd., 92 s.

Klečková, M., Šindelář, Z.: *Školní pokusy z anorganické a organické chemie*. 3., přeprac. vyd., 120 s.

Nezvalová, D.: *Pedagogická praxe v počáteční přípravě učitelů přírodovědných předmětů a matematiky*. 1. vyd., 70 s.

Zlámal, J., Bellová, J., Bohanesová, E.: *Podniková ekonomie a management*. 1. vyd., 240 s.

Nezvalová, D., a kol.: *Kompetence a standardy v počáteční přípravě učitelů přírodovědných předmětů a matematiky*. 1. vyd., 66 s.

Bohanesová, E.: *Podnikové finance*. 1. vyd., 108 s.

-kop-

nutné na cestě UP k „research“ typu univerzity. Některé fakulty (PřF, LF, FF, FTK) již nyní splňují parametry takové univerzity, další (PdF a CMTF) mají alespoň některá špičková vědecká pracoviště. PřF je zatím spíše pouze „teaching“ fakultou a o své místo na slunci musí zápasit. V této situaci jsem se rozhodl nejmenovat děkanem fakulty kolegu Mgr. I. Benedu, kterého do funkce navrhl AS PF. Odhlédnu-li od průběhu volby kandidáta na děkana, jsem přesvědčen, že fakulta potřebuje do svého čela výraznou osobnost, která svou odbornou erudicí bude garantovat budoucí úspěšný rozvoj fakulty.

V uplynulém akademickém roce jsme získali další dva výzkumné záměry (LF, FF), ocenění se dostalo podnikatelskému inkubátoru, cenu GAČR získal doc. J. Filip (PřF), byla uzavřena dohoda s ministerstvem školství ČR o otevření Konfuciovy akademie (jediná v ČR, slavnost proběhne 26. září) atd. Velmi dobře se rozvíjejí naše vztahy se Statutárním městem Olomouc, vedením Olomouckého kraje, Krajskou hospodářskou komorou a soukromými vysokými

školami v našem regionu. Jedním z výsledků spolupráce bude připravovaná konference „Partnersství pro rozvoj Olomouckého kraje“, která se uskuteční v druhé polovině října. Především jsme se ale na všech fakultách zabývali přípravou projektů do programů EU „Věda a výzkum pro inovace“ a „Vzdělávání pro konkurenceschopnost“. V rámci této přípravy jsme se SMO dohodli rozsáhlou směnu nemovitěho majetku, která s využitím evropských fondů umožní dobudovat infrastrukturu našich vědeckých a částečně také výukových pracovišť. V pokročilém přípravě stadiu je vznik osmé fakulty, fakulty zdravotnických studií. Samozřejmě nemohu opomenout skutečnost, že byla zahájena největší investiční akce od obnovy univerzity, výstavba hlavní budovy PřF v areálu Envelopa, která by přes všechny komplikace měla být v příštím roce dokončena.

Samozřejmě se setkáváme i s mnoha problémy. Některé jsou uvolány zvenčí, ale jiné si umíme způsobit sami. Někdy vlastní nedůsledností, jindy nedostatkem nadhledu a vel-

korysosti, nedostatečnou vůlí po dohodě nebo vlastní netrpělivostí a nevyjasněnými cíli či nedostatečnými kompetencemi. Je důležité si to včas uvědomit a nalézt přijatelná východiska. Společněme především sami na sebe, na vlastní schopnosti, věrme ve vlastní síly. Již mnohokrát jsme se přesvědčili, že nikdo za nás nic neudělá a že mnoho věcí umíme.

Využívám této příležitosti k tomu, abych poděkoval těm, kdo se podíleli na dobrých výsledcích univerzity. Přeji nám všem úspěšný nový akademický rok, pevné zdraví a dostatek fyzických i duševních sil ke splnění předsevzetí, které si na počátku akademického roku dáváme. Studentkám a studentům pak přeji samé dobré učitele, výborný pocit ze studia s co nejlepšími výsledky. Přeji vám také, aby se vám v Olomouci líbilo, byli jste zde spokojeni a navázali mnohá nová přátelství, která vydrží i po skončení studií.

Prof. L. Dvořák, CSc., rektor UP
foto na titulní straně -tj-

Promoce stokrát jinak

I letos se loučili studenti Lékařské fakulty se svou alma mater formou slavnostních promocií. Tentokrát přibyla anglická varianta pro studenty programu General Medicine, ke které zahraniční studenti přidali vtipné a lidské charakteristiky všech absolventů. Také studentské poděkování v rámci českého programu všeobecného lékařství zaznělo několikrát v jazyce, který vždy bude stát na pomezí „našeho“ a „cizího“ – ve slovenštině. Z mnohých promyšlených, veselých a vážných hodnocení vstupu do lékařského života jsme vybrali projev MUDr. T. Henzela:

„Vaša Magnificencia, Spectabilis, Honorabilis, milí rodičia a priatelia, vážení hostia, dnes tu stojíme oblečení trochu inak ako vy. Našou čiernou dávame tak trochu za pravdu anglickému prísloviu „Mladí doktori sa vždy postarajú o kopcovitý cintorín.“

Dostávame diplom. Blahoželáme vám. Oslavujete náš úspech. Za nás, dnešných čiernokabátnych absolventov, by som chcel povedať, že spolu s nami by ste diplomy mali dostať aj vy, naši rodičia a partneri. Diplomy trepezlivosti a obetavej lásky. Úspech, ktorý dnes oslavujeme, nie je len naša zásluha. Stojíme tu aj za všetkých vás. My sme sa učili, ale vy ste nám varili a prali. My sme sedeli nad knihami, vy ste povzbudzovali. My sme chodili na skúšky, ale vy ste platili naše účty. Ďakujeme!

Naši vyučujúci si zasluhujú veľký obdiv za to, že ešte stoja v akademickej službe. Mnohí tvrdo pracujú na sebe, aj na nás. Zvlášť si ceníme tých, ktorí sa usilovali okrem skript nás naučiť správne sa rozhodovať. Nabádali nás nielen k profesionálnemu, ale aj k osobnostnému rastu. Ďakujeme!

Taktiež za mnohých Slovákov, ktorí prijímame tento titul pod českou vlajkou, chceme povedať, že sme vďační za možnosť študovať na dobrých českých univerzitách.

Čo vlastne tento list papiera znamená? Je to lístok k dobrému životu? Je to vstupenka do spoločnosti úspešných? Dnes to nevyzerá ani na jedno, ani na druhé.

Skôr sa mi zdá, že tento diplom je kľúčom do izieb slabých, chorých a umierajúcich. Zažili sme to už počas štúdia. Štúdium medicíny je kolechy jedno z najťažších. Všetci sme sa natrápili, kým sme došli na toto miesto. Mali sme však možnosť študovať v jedinečnom a zvláštnom prostredí – v nemocnici. Na nemocničných izbách často ležal smútok, trápenie, samota, niekedy beznádej i smrť. Na nemocničnom lôžku sa masky odkladajú. Tak sme mali možnosť stretnúť človeka takého, aký je – krehký, telesne dočasný. Či bol bohatý, či chudobný, každým je na tom v nemocnici rovnako. Je veľkým prínosom do nášho života každodenne stretávať ľudí, ktorých životné priority sú zrazu tak úplne odlišné od ľudí a života mimo nemocnice, alebo i našich študentských akože trápení. Naše ťažkosti bledli pri vstupe do izieb našich pacientov.

Diplom s MUDr. nás dostane nielen do blízkosti chorých, ale je aj najlepším cestovným dokladom. Môže sa stať pasom do všetkých núdných krajov a krajín. Kiež by sa niekto z nás stal nástrojom pomoci v takýchto oblastiach. Žiaľ, ešte je nám vzdialené takto rozmýšľať. Veľmi dlho tu už žijeme s postojom: Ja, Moje, Teraz, Tu. Naša prísaha a zodpovednosť, ale aj výsada, prekračujú geografické hranice tohto štátu. Neexistuje žiaden dôvod, prečo by niekto z nás nemali byť tými, ktorí pôjdu. A to nejen na lákavý Západ, ale aj do utečeneckých táborov v Afrike alebo v Ázii.

Zrejme viac než hocičím iným je tento diplom pozvánkou. Je pozvaním do služby. To je asi posledná vec, na ktorú sme mysleli, keď sme na túto školu prichádzali. Mali sme a máme skôr iné ciele a sny než slúžiť bezradným, nemocným, ale tiež nevďačným a neposlušným. Naše povolanie však službou je. Vyžaduje sa od nás byť ľudský a priateľský, pokorný i sebaistý, všímavý aj šikovný. Naučili sme sa takými byť? Alebo chceli by sme raz takými byť?

Titul MUDr. nám dáva veľkú príležitosť takýmto ľudmi sa stať.

K tomu nech nám aj Pán Boh pomáha!

Připravil prof. V. Kozek, DrSc., proděkan LF UP pro záležitosti studia v angličtině a zahraniční styky, ilustrační foto -tj-

...A PŘÍŠTÍ TÝDNY...

26. SRPNA–24. ZÁŘÍ

Baroko 2007. 10. ročník olomouckého hudebního festivalu. Více na www.ensemledamian.com.

13.–14. ZÁŘÍ

XVI. setkání romanistů. Konference. Více na www.romanistika.upol.cz/odkazy/index.html_blank.

13.–16. ZÁŘÍ

Mittleuropaeischer Germanistenverband. Kongres. UC UP Více na www.germanistika.cz_blank.

20.–22. ZÁŘÍ

Konference Rakouského svazu germanistů a Českého svazu germanistů. FF UP (U1). Více na [tina.novak\(at\)seznam.cz](http://tina.novak(at)seznam.cz); www.germanistika.cz_blank.

24. ZÁŘÍ

Ochrana a monitoring sovy pálené v ČR. Konference. PdF UP.

Traband- nové CD Přítel člověka. Premiérové vystoupení. U-klub, 20 hod.

25. ZÁŘÍ

Cestou z Mexika do Kostariky... O zážitky se podělí P. Krylová a Z. Opršal. UC UP, Filmový sál.

26. ZÁŘÍ

Novější terapeutické metody u srdečních onemocnění na I. interní klinice. Přednáškový večer Spolku lékařů v Olomouci. TÚ LF UP (Hněvotínská 3), 16 hod.

27.–28. ZÁŘÍ

Classical and Quantum Interference. Seminář. Tř. 17. listopadu 50A (budova SLO PřF UP).

-red-

Upozornění redakce

Upozorňujeme, že vzhledem k termínu státního svátku vyjde příští číslo Žurnálu UP již ve čtvrtek 27. 9.; uzávěrka se tak posouvá na 21. 9. Od následujícího týdne, tj. od 1. 10., bude Žurnál UP vycházet opět jako týdeník.

Redakce